

НАРОДНИ Студент

ОРГАН НАРОДНЕ СТУДЕНТСКЕ ОМЛАДИНЕ БЕОГРАДСКОГ

ГОД. X — БРОЈ 6

Издаје двапут месечно

БЕОГРАД, четвртак 6 јуна 1946

ЦЕНА 2 ДИН.

РАД СТУДЕНТСКЕ КОМИСИЈЕ на III конгресу Народне омладине Југославије

Схвативши важност рада наших универзитета и Народне студентске омладине у стварању нове, народне интелигенције, руководство Народне омладине Југославије предвидело је да се на III конгресу проблеми наших универзитета третирају у посебној комисији. Тако је на Конгресу радила комисија бр 5, састављена од делегата студентске омладине наша сва три универзитета и делегата студената из унутрашњости и Југословенске армије.

Све комисије, па и наша, радиле су 13-V после подне и 14-V цели дан. У раду студентске комисије учествовало је 28 делегата. Као посматрачи присуствовали су неки од делегата чехословачке, албанске, румунске и мађарске омладине. Топло поздрављена приликом доласка, 13-V после подне раду комисије присуствовала је и Совјетска делегација. У име Централног одбора УСОЈ-а раду комисије присуствовао је друг Степа Дорњски.

Комисији је присуствовао друг Саша Цвохте, председник Народне студентске омладине Љубљанског универзитета; дужност секретара вршио је друг Јаков Сиротковић, секретар Народне студентске омладине Загребачког универзитета а дужност референта другарица Вјера Ковачевић, председник Народне студентске омладине Београдског универзитета. У свом реферату другарица Ковачевић говорила је о раду студентске омладине од отварања Универзитета па до III конгреса као и о проблемима издацима који данас стоје пред Народном студентском омладином. Пре свега она је истакла улогу наше студентске омладине у борби против реакције, а за демократске слободе, за јединство омладине у старој, предатној Југославији. Посебно место у том раздобљу заузимала је борба за чување аутономије Универзитета. У периоду народно-ослободилачког рата, студентска омладина поново је доказала своју високу свест, приврженост и љубав према својим народима и њиховој слободи. Преко 85% студената Београдског универзитета учествовало је у народно-ослободилачкој борби, а сам Правни факултет у Београду дао је 15 народних хероја. У послератном периоду, у периоду обнове, и ако под тешким околностима, већина студената правилно је схватила задатке студентске омладине у изградњи земље и у том правцу улаже максимум напора. Основно питање које се поставило пред студентске организације, студенте уопште, је учење, стручно подизање, стварање што бољих стручњака. У ту сврху са успехом је коришћено колективно учење, рад у кружоцима а исто тако и индивидуални рад; треба користити све нове методе рада, ради што бољег успеха на овом најважнијем сектору. Борба за истинску науку, за предавање научних истина на нашим факултетима, спада исто тако у један од наших првих задатака. Међутим и у овоме као и на стручном раду нисмо још постигли онолико колико можемо и колико морамо постићи. Питање политичко-културно-просветног подизања студената заузима једно од најзначајнијих места у раду наших организација, јер не можемо допустити да наша интелигенција и силази са универзитета са једностраним знањем. Овове раду треба поклонити већу пажњу него што му је до данас поклоњена. Економске организације, захваљујући помоћи наших народних власти, углавном су задовољавале основне потребе студената. Рад здравств-

них организација био је доста слаб и ако је здравствено стање студената рђаво (преко 5% оболелих од отворене туберкулозе) те се поставља као хитно предузимање потребних мера. Радам на обнови постигло се доста, само често тај рад није био оног квалитета којег је требало да буде; рађени су некада безначајни послови (за које су студенти дангубили своје драгоцено време за учење). У свом даљем излагању другарица Ковачевић је говорила о потреби омасовљавања физкултуре, о потреби промене неких организационих форми Народне студентске омладине. Она предлаже да се створи одељење при Централном већу Народне омладине Југославије и да се формира студентско међууниверзитетско руководство ради одржавања веза са иностранством. Крај реферата Вјера Ковачевић поздрављен је од присутних делегата а затим се прешло на дискусију по реферату. У дискусији, по питању учења и стручног уздизања, истакнуто је, да је то први и основни сектор рада наших организација, првенствено стручних удружења. Студенти су показали љубав и вољу за учење, али наше организације нису довољно учиниле да побољшају успех у томе. Потребно је посветити пуну пажњу колективном учењу, скупити што већи број студената у кружоке и побољшати квалитет рада и дисциплине. С друге стране не сме се занемарити самосталан, индивидуалан рад. Потребно је организовати што више курсева и семинара на којима би студенти проширили своје стручно знање а исто тако о-

иницијатива мора много шире да обузме студенте попут оног код радничке и селачке омладине. Међу проблемима које би требало решити споменут је и недостатак књига. У последње време има појава да студенти слабо посећују предавања, нарочито на универзитету у Загребу. Један део студената још увек је задржао рђаво схватање да учи само за испите. У даљој дискусији говорило се о културно - просветном раду, о економским и здравственим организацијама, о физкултури и друго. Културно просветни рад се и сувише организационо компликовао те га је потребно с те стране упростити. Теоретско васпитни рад који се углавном спроводи преко читалачких група и дебатних клубова није у потпуности задовољно. У њега треба унети више плана и за њега више заинтересовати

15% од уписаног броја студената на нашим универзитетима. Исто тако потребно је пружити материјалну помоћ студентима, који су пред завршетком студија, а услед слабог материјалног стања не могу да дођу на универзитет.

Ради повећања броја студената идуће школске године стојимо пред проблемом смештаја нових студената. Потребно је извидети могућности отварања нових домова и обратити се за помоћ владама федералних јединица, а можда и окружним одборима. Предложено је да се у току лета спроведе нова сабирна акција у целој земљи. Стало се на становиште, да бар засада, није потребно фузионисати здравствене и економске организације, како је то учињено на Загребачком универзитету.

Здравствене организације и ако су располагале са приличним фи-

нанских средстава, реквизиата и спортских терена, што је у последње време донекле савладано. Исто тако уочено је да често није посвећена пажња оним дисциплинама које су најподесније за масовно учествовање у физкултури. Ипак, у последње време развија се интересовање за физкультуром. Ради омасовљења и популаризације и ради поправљања материјалног стања физкултурних друштва, требало би сваке године одржавати универзитетска физкултурна такмичења. Предложено је да се физкултура уведе као обавезна настава на универзитету.

За рад на обнови треба ангажовати све студенте преко ферија, семестралних распуста, и у току школске године, само га треба тако распоредити да не буде на штету учења. Потребно је посветити пуну пажњу организовању и припремању радних бригада које ће овог лета радити на „Омладинској прузи“. Било би добро да са студентима пође и извесан број асистената и доцента који би после радног времена организовали курсеве и учење.

Комисија је дискутовала уопште о раду и организационим формама Народне студентске омладине. Прво време по осивању, Народна студентска омладина није преузела на себе потпуно своју улогу. Данас пак, она се осећа као руководећа организација на универзитетима. Руководства Народне студентске омладине имају потребан ауторитет и поверење студената. Ради бољег руковођења и јачег ауторитета, руководиоци морају бити добри ђаци и овоме морају посветити пуну пажњу.

Комисија је прихватила предлоге другарице Ковачевић и предложила је Конгресу оснивање Студентског одељења при Централном већу Народне омладине Југославије и стварање међууниверзитетског руководства.

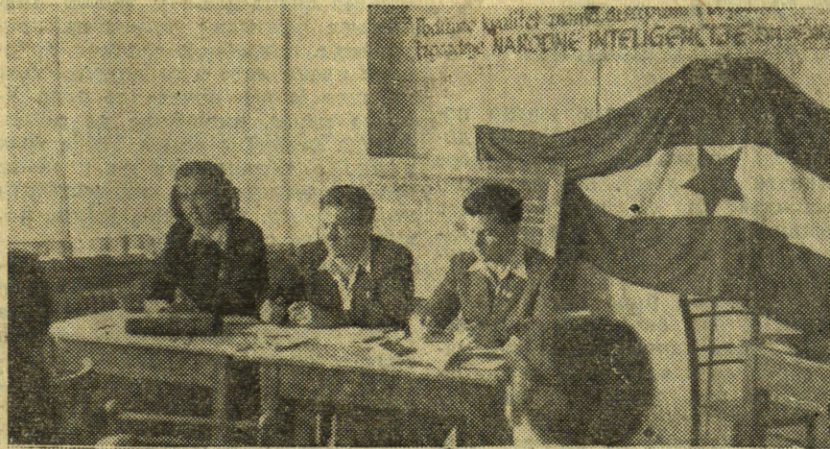
Решено је, да се предложи Конгресу да пошаље поздравно писмо Припремном комитету Светског студентског конгреса у Прагу.

Сви донесени закључци и предлози комисије, усвојени су у потпуности од Конгреса.

П. Зубовић, студ. технике

Делегати...

Председништво комисије

лакшало би се и учење. Потребно је посебно посветити пажњу питању помоћних асистената и демонстратора које треба регрутовати из редова најспособнијих, највреднијих, најбољих студената. Овим ћемо помоћи развијање нових научних кадрова којима наша земља толико оскудева а у исто време пружићемо велику помоћ студентима у њиховом учењу. Сарадњу која постоји између наставника и студената потребно је још више продубити. Исто тако потребно је створити сарадњу и са осталим научним радницима, што нам може много помоћи у даљем стручном раду. Борбу против искривљавања научних истина, против тумачења супротних тачковина наше народно-ослободилачке борбе а за чисту и праву науку, потребно је појачати. Такмичење које је досада постојало међу нашим универзитетима треба наставити и појачати уклапајући га у опште омладинско такмичење. С обзиром на досадашње искуство у другој етапи нашег такмичења, требало би да постигнемо још и више. Такмичарски дух и

студенте. Студентски листови још никако нису постали студентска трибина, руководећи орган. И сувише често, они су били информатори, само регистратори догађаја. У културно-уметничком раду стално се одмиче напред, побољшава се квалитет рада и постепено се омасовљава иако за уметност још нема интересовања међу добрим делом студената. Исто тако примећено је да није обраћено довољно пажње кадру који ради на овом пољу; нарочито није посвећено довољно пажње развијању руководиоца појединих грана; ово што пре треба исправити.

Пословање наших економских организација, и ако је прилично задовољно, показало би још бољи успех да се није понеки пут грешило. Често је раду било помало бирократизма, тако да помоћ није стизала на време или није била довољна. Наше економске организације треба да помогну школовање што већег броја студената из радничких и сиромашних селачких породица, којих је досада било свега 10 до

нанским средствима, мало су шта учиниле за ефикасну помоћ оболелим студентима. Још се не зна ни тачно здравствено стање, јер није извршен потпуни преглед. Закључено је да се предузму што хитније мере, прво за материјалну помоћ оболелим, а затим, да се оболелима омогући лечење у болницама, санаторијумима, лечилиштима и слично; потребно је преко лета организовати опоравилишта за исцрпљене и болешљиве студенте.

Рад на физкултурном пољу у многоме је ометан недостатком фи-

»ТИТОВА ШТАФЕТА«

Најбољи омладинци приликом предаје штафете

НСО ПРОСЛАВЉА ОМЛАДИНСКУ НЕДЕЉУ

Трећи конгрес Народне омладине Југославије још једном је потврдио шта значи за развитак наше земље одлучно залагање омладине у раду на обнови и изградњи, од коликог је значаја за нашу нову државу васпитање омладине у духу верности својој нашој држави у периоду изградње исто онако као и у борби за слободу. Конгрес је сумирао значајне успехе дивног прегалаштва које је наша омладина показала у свима досадашњим акцијама уносима у њих поред младалачког одушељења све више плана и умешности у раду.

Као највише признање Конгреса за успешан рад појединих организација додељене су прелазна и сталне заставице најбољим омладинским организацијама. Београдска народна омладина, а тиме и студентска омладина нашег Универзитета, за постигнуте резултате у извршењу обавеза пред конгресом такмичења, награђена је прелазном заставicom. Конгрес је посебно истакао успехе које је постигла Народна студентска омладина у раду учешћем у светском студентском покрету, у васпитању хиљаде младих студената у духу нове Југославије, у јачању економских организација на универзитетима ради обезбеђења материјалног опстанка и рада студената, у подизању новог стручног кадра Народне студентске омладине. Он је исто тако подвучио и неуспехе наше организације од којих је најважнији тај, што студентска омладина није извршила свој главни задатак — учење — у оној мери у којој су своје главне задатке извршиле радничка и селачка омладина. Стога је Конгрес нагласио да се у спровођењу његових одлука мора у том правцу много више учинити. Како томе треба и усмерити наш рад у току Омладинске недеље.

У циљу упознавања омладине и читавог народа са задацима и задацима донесеним на III конгресу, одлучено је да се недеља од 1 до 8 јуна ове године прослави као Омладинска недеља. Прослава ће имати двострани карактер. У току Омладинске недеље изнеће се и популарисати рад омладине у читавом народу, а преко упознавања са радом и задацима III конгреса и преносењем искустава помоћније се свим омладинским организацијама у даљем раду, у преузимању нових обавеза за продужење такмичења. С друге стране прослава ће помоћи у прикупљању финансијских

средстава за даље развијање омладинске штампе, издавање књига, оснивање библиотека и читаоница по селима, затим организовање летовалишта, одморништа и излета наше омладине, у циљу прикупљања снаге за нове радне подвиге.

На свим факултетима, у току ове недеље, одржаће се радне конференције, на којима ће делегати нашег Универзитета са III конгреса дати кратке реферате о раду и закључцима Конгреса. Осим тога, факултетски секретаријати, као и остали чланови НСО-а, осврнуће се кроз дискусију у смислу закључака Конгреса о успесима и неуспесима нашег рада, на конкретне мере за побољшање успеха у другом делу такмичења које траје до сазивања Светског студентског конгреса септембра месеца ове године. Наше обавезе, постављене у претконгресном такмичењу, прдвигне су и за овај други део такмичења, те ове конференције неће за нас бити преузимање неких нових обавеза, као што ће то учинити остала наша омладина која је до Конгреса испунила своје обавезе, али ће бити мобилизација свих наших снага за пуније залагање у раду, а поглавито у раду на испуњавању нашег основног задатка — стручног оспособљавања.

Ова недеља ће нас још више збрити око наших радних бригада које се формирају за одлазак на Омладинску пругу у току лета. У извршењу ових задатака показале ће непоколебљиву одлучност студентске омладине у испуњавању својих задатака — задатака и закључака Трећег конгреса.

У циљу популарисања и упознавања осталих слојева нашег народа са културним радом студентске омладине, универзитетска културна група одржаће у току Омладинске недеље у Дому Југословенске армије приредбу за наше ратне инвалиде, као и концерат за грађанство. Исто тако она ће учествовати и у извођењу програма на Коларчевом универзитету заједно са осталим омладинским културно уметничким групама Београда. За време трајања Омладинске недеље биће стално отворена изложба зидних новина на Техничком факултету. Она ће бити огледало вишемесечног рада секција за зидне новине на појединим факултетима.

Појачаним радом у току ове недеље покажемо колико смо спремни да новим напорима приђемо задацима обнове земље, спремању својих испита, бржем и потпунијем раду на окончања студија.

Наше економске организације

Када говоримо економском положају студената и о раду наших економских организација, ми га не можемо посматрати одвојено од опште привредне ситуације у земљи. Гледајући кроз ту ситуацију на наше економске проблеме, ми можемо да оценимо шта смо учинили на том пољу. Сви ми знамо добро каква је све разарања и пљачкања вршио фашистички окупатор за време народно-ослободилачке борбе у нашој земљи. Као последица тога није само дошло опште осиромашење народних маса, већ су, у појединим нашим крајевима, биле доведене у питање основне животне потребе становништва тих крајева: исхрана, становање, одећа итд. Осим тога треба је што пре обновити нашу земљу и створити услове за њену даљу изградњу. У таквој ситуацији долазе студенти на Универзитет и економске организације се обнављају. Број сиромашних студената, економски слабих или потпуно необезбеђених, показао се релативно врло велики. Поред тога домова и мензе без изузетка били су опустошени или оштећени и требало је снабдети их из основа. Као најважније питање било је осигурати потребна средства за рад економских организација. Велики део инвентара за домова и мензу сакупљен је по Војводини. Министарство просвете Србије је у границама могућности, с обзиром на економску ситуацију у земљи, дало новчану помоћ за обнављање домова и набавку потребног инвентара, поред тога даје око 350 стипендија. Прошле јесени је вођена велика сабирна акција за сиромашне студенте у Београду и Србији. Потпуно удружење почело је рад са уплатима студената, пошто се предатни приходи нису могли користити. Новац сакупљен у сабирној акцији употребљен је углавном на исхрану сиромашних студената у мензи а један мањи део дат је као помоћ за набавку текстила и предмета за учење. Потпуно удружење почело је са давањем позајмица чија је висина ограничена, с обзиром да оно располаже с новцем који је уплаћен током два семестра.

Пред нас се сада поставља као врло важно питање да за идућу школску годину повећамо новчану сретства за рад економских организација. Ту у првом реду долази у обзир једна велика сабирна акција, коју би водили не само у Србији већ и у другим федералним јединицама. Ако је добро организујемо и осигурамо тесну сарадњу са масовним организација-

ма, у првом реду са НО, синдикатима, фронтом и др., моћи ћемо постићи далеко веће резултате него прошле године, с обзиром на поверење и углед који наш студентски покрет ужива. Тако ћемо моћи задовољити будуће у много већој мери потребе студената. Полазило се често пута у досадашњем раду од тога да је једном броју сиромашних студената потребно пружити помоћ и извор исхране у мензи. Осим тога не треба заборавити да ће број студената у току неколико идућих година стално расти. Потпуно удружење које ће финансиски бити све јаче, моћи ће да поведе више рачуна о оних студентима старијих семестара који су запослени. Њихове студије се услед тога продужавају, док су нашој земљи толико потребни стручни кадрови. Погодним системом позајмица Потпуног удружења може много да се помогне у овом погледу.

ИСХРАНА И СМЕШТАЈ

Што се тиче потребних средстава за потпуно обнављање домова и побољшања исхране у њима, ми не бисмо смели прибегавати повећању цена за смештај. Напротив, треба настојати да се те цене што више смање. Зато треба да развијемо више самоиницијативе да дођемо до потребних средстава. Ту нам могу много помоћи поред министра просвете Србије и владе оних федералних јединица чији се студенти налазе на нашем Универзитету. Да би домова и мензе могли да смање трошкове око издржавања у њима, неопходно је потребно да ту помоћ имају редовно и у одређеној висини, тако да унапред знају са којом свотом могу рачунати. Централна академска менза имала је и има да реши низ питања у вези са својим радом. Она је почела свој рад као једна менза за студенте и у прво време у њој се хранило до 2.500 студената. Она је почела свој рад скоро без икаквих резерви намирница, ослањајући се на редовно снабдевање које прима према броју студената који се у њој хране. Но нарочито у почетку тај број се мењао и повећавао из дана у дан. Осим тога сама зграда и инсталације које су биле скоро потпуно оштећене, захтевале су стално трошкове. Требало је обезбедити и потребна новчана средства за редовно пословање мензе.

Та су се питања једино могла решити тиме, што су Управи мензе учињене знатне олакшице. На пример, дуг Потпуног удружења за оправку зграде још се не враћа, добивена је бесплатно извесна количина угља итд. Побољшање општег снабдевања у земљи, смањивање режиских трошкова, припремање потребних залиха намирница преко лета и са других страна, што је већ почела да ради Управа мензе, омогућиће да се побољша квалитет хране. То је врло важно с обзиром да се у мензи хране другови из унутрашњости којима је то, тако рећи, једина могућност за снабдевање.

У низу проблема који се постављају у нашем даљем раду, важно је питање смештаја студената за идућу годину, јер се, као што смо видели, очекује нов притисак студената. То питање је решено у начелу са ИНО-ом тиме што за смештај студената треба да се испразне зграде Луке Ђеловића.

У томе правцу треба да развијемо велику активност тако да те зграде за идућу годину буду потпуно испражњене и оспособљене за становање.

НОВЧАНА ПОМОЋ

Један од важних задатака, пред којим су се налазиле економске комисије од почетка свога рада, било је питање правилне поделе помоћи. То се питање утолико више наметало што су потребе студената биле далеко веће од наших средстава. По том питању су се, међутим, нарочито с почетка, правиле приличне грешке. Томе су знатно допринеле и извесне објективне тешкоће, као скорб потпуно међусобно непознавање студената, младост и неискство економских комисија и др. Но ипак, многе грешке су се могле избећи бољим залагањем другова у раду. Ова се питања не могу решавати на преча читаве молби. Ту је потребно, нарочито кад је помоћ ограничена, уносити се у сваки случај, прикупити потребне податке и попосматрати га свестрано. Данас нема никаквих објективних тешкоћа да економске комисије праве грешке у овом погледу. Оне могу да

испитају на заједничким састанцима свих студената, којима се дели помоћ, да ли су је правилно расподелити. Та питања треба истичати и на састанцима НСО-а и омогућити свим студентима да имају увид у раду економских организација. Руководства НСО-а на факултетима односила су се често према економским организацијама и комисијама, као да то није један сектор рада НСО-а и нису били упознати са радом економских комисија. Приликом састављања редовних месечних листа за Потпуно удружење треба pazити да се не стављају аутоматски сви они студенти који су били на прошлој листи услед чега долази приличан број неправилности. У пракси излази по некад да онај, који је једном доспео на листу аутоматски стиче право да стално прима помоћ. Има једна друга слабост у раду економских организација, коју нисмо успели да отклонимо у својој раду. Ради се о томе да ми нисмо успели да досада заинтересујемо дубље студенте за рад економских организација. Читав рад око расподеле помоћи, којим је обухваћен толики број другова, питања и проблема економских организација, свршавао је један мали број другова у самим економским организацијама. Студентске масе, сем онога који је непосредно примао помоћ, нису znale скоро ништа о раду економских одбора и о резултатима које смо постигли на овоме пољу.

Студенти нису гледали у економским комисијама тела којима ће се обратити за све своје потребе, где ће износити своје жеље и мишљење о раду мензе, домова и других економских установа. Економске комисије морају пре свега обратити пажњу на то да што више и много дубље обавештавају студенте о својој раду. За то треба користити састанке НСО-а и конференције, док се досада то ограничавало само на састанцима са оних другова који примају помоћ. Често су и сами секретаријати НСО-а по факултетима имали неправилан став по овом питању. Било је случајева где нису уопште хтели да стављају на дневни ред својих састанака економске проблеме. Осим тога и саме економске комисије треба да имају шире видике, да дискутују на својим састанцима и о другим проблемима а не само о давању новца. Оне су у могућности да много боље сазнају и пренесу Економском одбору Универзитета сугестије студената за рад домова, мензе, Потпуног удружења и др., с друге стране да изнесу студентима проблеме одбора. На тај начин избегло би се да студенти из незнања критикују рад мензе, а с друге стране би и руководства појединих економских организација брже учувала недостатке.

Овове питању треба да посвете пажњу секретаријати НСО-а на свим факултетима а у првом реду руководиоци економских организација.

Недостатак ширине у раду економских одбора, њихова слаба веза са одборима НСО-а, учинили су да ми нисмо ни из далека искористили резултате постигнуте на економском пољу за чвршће окупљање студената око НСО-а.

Рајко Томовић, ст. тех.

Пред испитима

Од испита нас раздваја свега месец дана. Приближавају се дани када треба сви факултети, а и сваки студент посебно да да слику постигнутих резултата на стручном уздицању. Тада ће се моћи тачно констатовати са колико су трудна и са колико успеха поједини факултети испунили најважнију тачку нашег такмичења.

Међутим данас, нарочито међу студентима I године, појавио се неоправдан „страх“ од испита. Ово уноси немир у рад и онемогућава их да данас среди своје знање како би га могли најкорисније употребити. Ако је предмет, који се мисли полагати, добро обрађен, ако се учило равномерно у току целе године, онда страха не сме бити. Потребно је, у ових последњих месеца дана са још више елана, са још више труда прихватити последице да би се отклонили досадашњи недостаци и да би се спокојно изашло на испите. Ово је наша прва дужност, јер нас сутра за време распуста очекују нове дужности у обнови земље — рад на „Омладинској пруги“.

Неоспорна је чињеница да и наше наставне комисије могу у многоме да допринесу у контролисању знања студената. Као најбољи пример за ово треба да послуже примери професора др. Милана Кашанина и др. Бранка Шљивића који пружају свестрану помоћ студентима у контролисању њихових познавања предмета, пропитујући их и давајући им упутства на које професори обраћају пажњу. Предмет се мора познавати

цео. Само такав рад уклонио би често падања на испитима, што није данас редак случај и не би се десило да од 5-6 кандидата на испиту положи само један као што је то случај на испитима из хемије на Пољопривредно-шумарском и Медицинском факултету, или као што се десило на Техничком факултету да од 60 кандидата положи само 10, или као што је случај на Филозофском факултету да студенти уче поједине преводе напамет, јер ће им то донети добру оцену на испитима, док знања неће имати.

Овај страх је довео до тога да су наше слушаонице почеле да се празне. Студената је све мање на предавању. Код најмлађих другова дошло се до погрешне констатације да предавања нису потребна и прибегава се паничном учењу. Ту лежи још једна велика грешка, јер баш на овим последњим часовима професори дају заокружену целину раније предаваном материјалу, назначавajući најважније делове из свога предмета. Студентима баш то и недостаје у њиховом учењу, зато не би смели ово да пропусте. Када би се данас позабавили озбиљно тиме: да је неопходно посећивати предавања, било би много мање страха и падања на испитима. Пример грађевинаца и машинаца на Техничком факултету је за сваку похвалу, јер је постигнута согласност свих студената о обавезном и редовном посећивању предавања. Са друге стране за сваку осуду је пример студената на Филозофском факултету, на коме су поједини професори увели списак за уписивање о посећивању предавања, јер, иако на час дође 10 слушаваца, у списку је низ од 25-50 имена исписаних скоро истим рукопи-

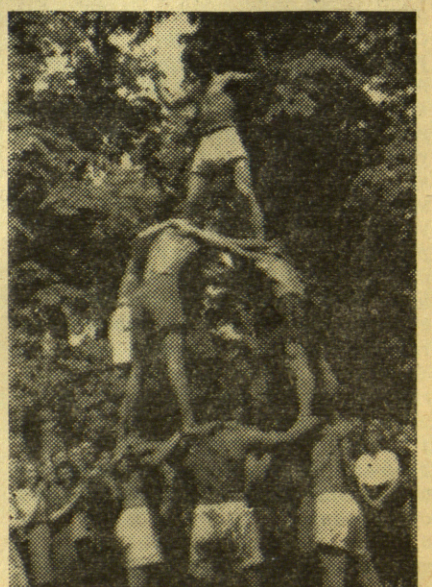
сом. Студенти морају оштро поступати према онима који не долазе на предавања и те примере истицати као лоше. Ми не смемо дозволити да се ремети радна дисциплина и да се воде као студенти они који то име не заслужују.

Поред овога мора се оштро осудити и рад оних који у својој греху према народу немају ни мало скупупла и истичу овакве објаве: „Дао бих добру новчану награду другу који жели да ми из ради 10 задатака из статике“ или се долази са задацима код професора и ту се констатује да студент не зна ни сам шта је урадио, јер је преписао (Технички факултет). Овакве студенте треба жигосати, јер они заборављају на обавезе које имају према заједници и желе да добију титулу ради титуле.

Наставне комисије на факултетима треба хитно да поступе према директиви Акционог одбора и да у споразуму са професорима изврше анкету, која ће дати слику данашњег знања студената да би се могла пружити пуна помоћ како од старијих студената (преко курсева) или од стране професора одржавањем ванредних часова и пробних испита. Исто тако треба спровести оштрију контролу (као што је то закључио Акциони одбор у учењу оних, који изјаве да ће полагати поједине предмете, а исто тако неопходно је контролисати студенте у посећивању предавања, да се не би десило да дође до несугласица приликом потписивања индекса, јер они који нису посећивали предавања а за то немају оправдан разлог, не треба да добију потврду о свом редовном раду.

Б. Благојевић, ст. тех.

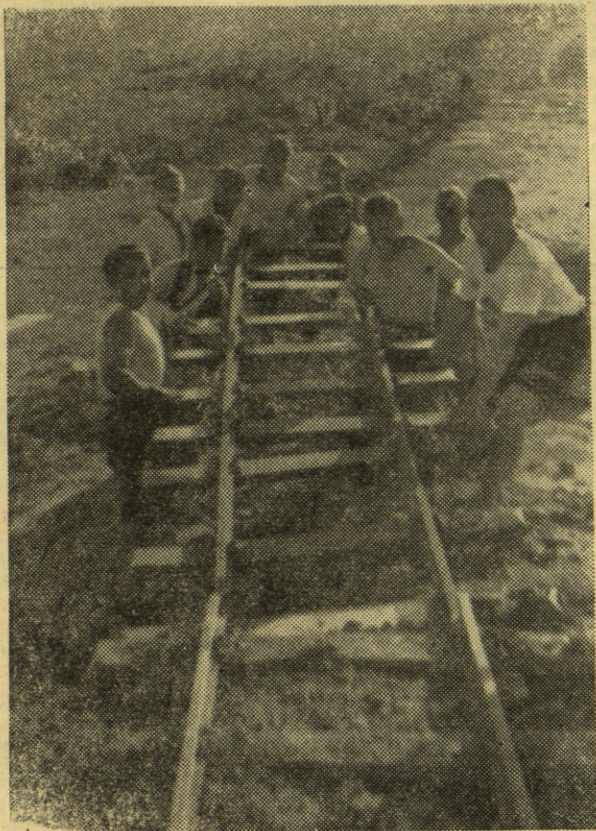
Са излета у Кошутњаку

Скупина физкултурника Пољопривредно-шумарског факултета. Слика непоколебљивог јединства, неразлучиве заједнице

Са „Омладинске пруге“ ...

НЕКА
ОМЛАДИНСКА
ПРУГА

Вагони не смеју стати. Насип расте из дана у дан. Сложно, у један мах, десетина поставља покретне шине. Још неколико снажних замаха и колосек ће бити на своме месту.

А у часовима одмора оживе гајеви. После шесточасовног рада физкултура је, прави одмор. Скок у даљину. Данас је био један од градитеља „Омладинске пруге“ а по подне је добар физкултурник.

И наши професори ће ићи с нама...

Са Пољопривредно-шумарског факултета поћи ће на „Омладинску пругу“ професори: Данило Тодоровић, Тома Бунушевац и асистент Панђић.

У разговору са студентима, један од њих, професор Тодоровић, каже да професори својим одласком, у првом реду желе да помогну при спремању испита студентима који одлазе да раде на пруги. Између осталог господин професор је нагласио да ће у погледу стручног рада, првенствено учења, студенти агрономије и шумарства имати много користи учећи се на примерима: изградње транспортних састава, културне технике, геодезије, педологије и воћарства. Тамо ће се моћи не само савладати, већ у много краћем времену упознати више градива. У нашој настави досада је главни недостатак био теренски и практични рад, што ће се сада надокнадити.

Цамић и Р. Анастасијевић ст. агр.

У току месеца јуна Потпорно удружење ће издати потпоре и позајмице у износу од дин. 406.050. Од тога потпору је добило за бесплатну храну у мези 294, а уплатила цене 309 студената, у износу од динара 231.050; а позајмице 367 студената у износу од 125.000 дин. Овде нису убележене потпоре и позајмице издате студентима ЕКВШ које још нису решене.

Студенти медицине су већ отишли...

„Омладинска пруга“ мобилисала је све радне слојеве омладине. Преко 14.000 омладинаца из свих крајева наше земље снажно замашује будаком и ашовом у кршевитим и романтичним босанским пределима. Први, огромни громади земље падају. Неколико километара помоћног крака железнице већ је постављено. Снага и елан са којим се пришло послу говоре да ће „Омладинска пруга“ бити завршена у предвиђеном року.

Студенти, иако се налазе непосредно пред испитима и ма да крећу на пругу почетком августа, већ и сада помажу својим младим друговима.

Седам апсолвената, војних питомца и пет студената V семестра Медицинског факултета у Београду налазе се на терену где се гради пруга. Тамо су од првог дана ради организације санитета. Организација је створена по узору на санитарет у војсци. Бригада са шефом, чете са болничарима. Бригада засад има пет: у Брчком (ту је Омладински штаб за болницу), Буковику, Ратници, Бијелој, Тињи и Кисељаку.

При самом доласку бригаде у Брчко извршене су многе превентивне мере: шишање, купање, вакцинација против трбушног тифуса, давање атебрина против маларије. Оболења теже природе досада није било.

Организација санитета је потпуна. Шта више, у Брчком постоји хируршка сала. У њој је извршено са потпуним успехом 15 операција слепог црева, 10 операција хернија. У Кисељаку, романтичном и здравом босанском месту,

Тунел на Омладинској пруги

Над реком стражари
брдо каменито,
ту су другови
јуче ратовали,
а данас букти
песма изградње,
певају је другови,
носе је вали...
Брдо што снежним бурама
пркоси,
и упорно се са олујама бори
биће укроћено
нашим рукама,
младост ће тунел
кроз брдо да створи.

У томе тунелу
неће бити мрака,
сијаће вечно: сунце —
руке омладинске,
одјеком наших
кремен-корака
брујаће вечно
све стазе планинске...

Загрмиће,
ускоро,
ускоро,
жељезни точкови
новим тунелом,
и цела земља биће поносна
још једним великим
омладинским делом.

Свуда ће да светле
путеви и шине,
лежаће над рекама тела
мостова,
припремај, Босно, транспортне
угља,
Војводино, чекамо
руднике хлебова!

Домовино,
дижу те наше руке,
што су пушку грлиле
и знају да гину,
данас су руке на рад похрлиле,
Босно, очеличи
нашу омладину!...

Бато Цагић,
ст. права

Траса пруге приближава се шуми. Древна стабла треба уклонити. Некада мирни гајеви ускоро ће чути писак локомотиве. Данас до њих допире снажан удар секире и ведри жагор омладине. Омладина ће прокрчити пут којим ће свакодневно пролазити возови, пуни угља, толико потребног индустрији...

Насип се диже. Најмлађи из Пиротске бригаде дају свој удео у обнови земље. Лица сунцем опаљена, снажан стисак руку на руцицама колица, показују одлучност и најмлађих на послу.

БУДЕ
И
НАШ
ПОНОС

Студенти ЕКВШ учествују у изградњи Омладинске пруге

Већ месец дана 11 студената ЕКВШ раде на „Омладинској пруги“ Брчко—Бановићи. Када се још пре почетка саме акције поставило питање да се организује вођење књига у овој великој омладинској акцији, потпредседник удружења Јован Стојановски и остали другови одмах су се пријавили да они изврше тај задатак.

Они веома много раде. И њих је обузео општи омладински полет. Друг Живко Војиновић пише: „...иначе је овде лепо, а најлепше је изјутра при изласку и увече при заласку сунца, тј. по одласку и доласку радних бригада са рада, када се ваздух над босанским шумама и пољима пролама од песме и парола. Довољно је наћи се у макар за тренутак и погледати омладинце како постројени одлазе на

другим пољима живота. У болници се непрекидно издају зидне новине. На терену, у свим бригадима и четама држе се предавања о разним болестима, нарочито о маларији, шуги, трбушном тифусу, пегавцу. И цивилном становништву се помаже у лечењу од шуге.

За овако успешан рад заслужни су сви. Он је резултат сталног залагања, пуне контроле, непрекидног увођења нових и све бољих организационих форми.

Друг Стојановски руководи слагиштем у Бијелом, одакле се намирницама снабдевају 7—8 бригада, а друг Војиновић још већим слагиштем у Буковику. Он има више посла него наши другови у студентској мези, јер се брине за исхрану 4.000 омладинаца и то далеко од пруге.

И поред великог посла који наши другови тамо имају они не заборавају да се испити приближавају. Они уче исто тако предано као што раде.

Зоран Пијанић, ст. ЕКВШ

Ветеринари раде на довршавању зграде свог факултета

Свим студентима Београдског универзитета познато је са каквим се тешкоћама боре студенти ветерине. Приморани су да, пошто немају своју зграду, слушају предавања на Коларчевом универзитету, у Државној болници, на Медицинском институту, а вежбе одржавају на свом „Анатомском“, за кога би свако, посматрајући га споља, рекао да је обична барака. Једном речју, студенти ветерине проводе дан у трчању са једног места на друго.

Кад све ово знамо није нам тешко схватити зашто су се студенти ветерине озбиљно латили посла на нивелисању терена и вршењу припрема за изградњу нове зграде свог факултета, од које је подигнут само костур.

Од првог априла отпочело се са копањем земље и до 20 маја дато је 4494 радна часа. На овом раду учествовали су и други факултети, а нарочито се истакао Филозофски факултет, који је дао 612 радних часова, ЕКВШ 556, Пољопривредно-шумарски 437, Медицински 350, Правни 330 и Фармацеутски 150.

Кубатура избачене земље износи 1210 м³.

Ветеринари су отворили још 70% прозора, што износи око 100 м² и на тај начин уштедели држави велику суму новца.

Д. М. ст. ветерине

ОСНИВАЊЕ КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКОГ ДРУШТВА НСО-а

26. о. м. одржана је на Правном факултету оснивачка скупштина Културно уметничког друштва НСО-а Универзитета. Скупштину је отворио друг Мика Павловић, студент медицине, и претседник Културног одбора НСО-а Универзитета. Он је у име студентске оmlадине поздравно претставнике универзитетских власти и присутне књижевнике: Чеду Миљковића, члана Комитета за културу и уметност и песника Душана Костића, претседника културно-уметничког друштва „Лола Рибар“, а затим су руководници појединих секција поднели извештаје о раду својих секција. Друг Ђока Лазаревић, студент технике, изнео је рад Академског хора, другарица Јела Драшкоци говорила је о раду Централне фолклорне групе Универзитета. Извештај о раду Академског позоришта дао је Миша Марковић, студент права, а о музичкој секцији Миша Јовановић, студент медицине.

Из извештаја се види да је у раду и поред залагања великог броја другова било доста пропусти као и тешкоћа које су сметале да се рад одвија онако како би требало.

Академски хор је до данас имао 9 наступа. Досада није могао да узме учешћа у културном уздицању наше оmlадине, није могао дати концерте по фабрикама и селима, пошто није имао спреmlени програм који би достојно репрезентовао Народну студентску оmlадину, ма да је тај задатак постављен и непосредно после оснивања хора. За ово постоје оправдани разлози, јер је у почетку требало решити много проблема, између осталог питање просторија, координације рада са осталим екијама, питање клавира и др. Што се тиче квалитативног стања хора данас, руководство сматра да још најмање 50% студената који би могли да певају у Академском хору није обухваћено.

У даљем раду хора предвиђено је да се почетком јуна учини низ наступа са програмом који се сада брижљиво припрема. Заједно са хором иступити фолклор, позориште и камерни оркестар.

Наша Централна фолклорна група Универзитета, претрпела је од свог оснивања до данас доста измена које су биле условљене самим радом, развијањем и проблемима који су се током рада постављали. Данас пред групом стоји као најважније то да се група попуни играчима, који би могли играти игре из свих федералних јединица Југославије, пошто од садашњег броја ни половина не удовољава.

У музичкој секцији треба подићи самодисциплину и одговорност чланова секције, пошто је редовна појава да другови не долазе на пробе и на тај начин ометају правилан рад секције.

У дискусији су другови допунили извештај изнесећи своја запажања у погледу недостатака као и добрих страна у раду. Предложени су за похвалу због свог залагања и пожртвованог рада диригент хора друг Тихомир Мирић и руководилац фолклорне групе другарица Јелица Драшкоци-Смодлака, студент Музичке академије.

Затим су прочитана правила Друштва. Друштво има за циљ да ради на културно-уметничком развијању и васпитавању студената, придржавајући се у свом раду начела статута НО Југославије. Друштво ће нарочито настојати да масовним културно-уметничким радом продубљује и развија основне тековине народно-ослободилачке борбе и да тиме допринесе напорима наших народних власти на културно-просветном уздицању оmlадине; да у са-

ради са осталим културно-уметничким друштвима, а првенствено оmlадинским, учврсти и развије културно-уметничку делатност; да путем најразличитијих културно-уметничких приредби успостави што тешњи додир и сарадњу са радничком, сеоском и школском оmlадином; да узима учешћа у организовању и извођењу масовних јавних културних манифестација; да организује колективне посете студената културним приредбама (опера, драма, концерти, изложбе, биоскоп и слично). Ради уздицања културно-уметничког нивоа и ради усвајања правилних погледа на уметност и културу, Друштво ће организовати и водити потребне курсеве и теоретске часове из разних области уметности. У свом раду Друштво се ослања на помоћ културно-просветног одељења НСО-а, културних одбора факултета и осталих оmlадинских и других културних организација и форума ван Универзитета.

На овој скупштини Културно-уметничког друштва изабран је следећи одбор: др. Јован Ђорђевић професор, Смиља Тузлић, студент медицине, Слободан Хабић, студент Музичке академије, Ђока Лазаревић, студент технике, Борис Недвидек, студент медицине, Вера Паскаљевић, студент филозофије, Зоран Петровић, студент технике, Младен Николић и Драгутин Гаврић, ст. агрономије; у Управни и Надзорни одбор ушли су: Мика Павловић, ст. медицине, Иво Пелизон, студ. ЕКВШ, Јела Драшкоци, студ. Музичке академије, Душица Тодоровић, студ., Јела Стаменковић, студ. технике и Миша Јовановић, студ. медицине.

Косара Штерн, студ. мед.

Миодраг Војић,
ст. Ак. лик. ум.

Снајпер

СА ИЗЛОЖБЕ ЗИДНИХ НОВИНА

У оквиру Оmlадинске недеље отворена је у великој сали Техничког факултета изложба зидних новина Народне студентске оmlадине Београдског универзитета; изложене су најбоље новине, које су издване по факултетима у оквиру такмичења почев од првог марта.

Општа је слика да су се зидне новине на свим факултетима поправиле. Садржајно су богатије, непосредније и живље, техничка обрада је боља и она показује залагање појединих техничких секција. По мишљењу већине другова, који су разгледали изложбу, Технички факултет има најбоље новине. Техничари су од почетка имали добре зидне новине, издвали су по неколико примерака месечно, имају искуства у раду и добро организовану дописничку мрежу, те би према томе могли да заузму прво место.

Видно су се поправиле и новине Пољопривредно-шумарског факултета. Другови су успели да се ослободе фразирања и неконкретности, техничка обрада је добра, тако да се њихове новине могу узброти међу боље. Треба истаћи и њихове фискултурне новине, баш зато што се готово код свих факултета осећа недостатак

дописа из фискултурног живота студената.

„Народни правник“, који се садржајно поправио, оставља утисак пренатрпаности и другови који га уређују требало би да обраде пажњу на ово. Од девет изложених бројева са Медициноског, пет су издали сами брупоши. Ове новине су на висини, у техничкој обради има оригиналности, која показује интересовање и залагање за рад, и треба подвући, да имају ведрог и конструктивног хумора. Музичка академија је заступљена са једним бројем. Академија ликовних уметности је заступљена са два броја и једним хумористичким новинама, које би могле да буду боље. Друге изложене новине овакве врсте јесте „Јез“ техничког факултета.

Добре су зидне новине ЕКВШ, као и ветеринара, који су приложили и успели фотомонтажу из своје секције.

Изложба ће много допринети нашем узајамном упознавању баш зато што су нам толики проблеми заједнички, толике бриге, напори и жеље исте, па је занимљиво учити како који факултет којем проблему прилази и како кроз своје зидне новине указује на грешке у раду, успехе и недостатке.

РАД МУЗИЧКЕ АКАДЕМИЈЕ

Музичка академија се по систему наставе веома разликује од осталих факултета и високих школа. Настава је претежно индивидуална, тако да студенти могу бити на истој години или у истом одељењу и да се ретко кад сретну на неком заједничком часу, јер су и заједнички предмети подељени у мање групе. Преко целог дана појединци долазе — отсвирају наставнику — и одлазе да би код куће вежали на свом инструменту. Због тога још увек нема заједничког живота у коме би сви учествовали, нити довољно повезаности међу студентима. НСО је успео да окупи већи део студената око Удружења, али и ту је мањи број оних који раде а већи оних који навраћају да би подигли пропуснице за концерте или бонове за текстил.

Часове похађа само 47% студената. То се објашњава тиме што студира Академију само 5% студената, док су остали запослени или учествују у хору и оркестру опере, радио-станице и групе „Иво-Лола Рибар“. Упркос тога успеси на испитима су добри. У току године одржана су два испита из историје музике и контрапункта. Контрапункт је положен са средњом оценом 8,8.

Сви кандидати који су полагали историју (сем једнога) положили су са одличним успехом. Такав успех је постигнут зато што се тај предмет спремао у кружоцима за групно учење. То је наш први успех колективног рада, само што

таквих предмета, који се могу учити у групама, има мало.

У оквиру културног рада НСО је организовао тумачење свих симфониских концерата за студенте свих факултета, која су држали професори и студенти Музичке академије, и која су илустрована грамофонским плочама. Одржано је 6 тумачења.

Априла месеца ове године отворен је дебатни клуб НСО-а Музичке академије предавањем ректора Петра Коњовића са темом: „Музичке прилике у доба Стевана Мокрањца.“ Кроз предавање ректор Коњовић је упознао студенте са музичким животом и приликама у којима је живео и радио Ст. Мокрањца осврћући се на данашње прилике и будући рад генерација музичких руководилаца која управо треба да изиђу као стручњаци из Музичке академије.

Изван Академије одржана су два приредбе: једна за раднике фабрике авиона „Змај“ и електричне централе у Земуну, друга у Дому ЈА.

Приредба у Земуну је веома успела. Свако дело програма је претходно објашњено и радници су озбиљно уметнички дела у извођењу најбољих студената примили са највећим разумовањем.

На пољу обнове студенти су радили у парку код Музичке академије, а једна је група учествовала у приредбама за III конгрес Народне оmlадине Југославије. Укупно је дато 1482 радних часова.

Производне снаге и производни односи

У оквиру дебатног клуба ЕКВШ одржао је Др. Р. Увалић предавање: „Производне снаге и производни односи“, у коме је између осталог рекао:

„Марксу и Енгелсу припада велика заслуга што су они први открили законе друштвеног развоја, а помоћу њих, на основу научног испитивања објаснили разне друштвене економске формације и узрок њихових промена. Самим тим био је решен и основни задатак који се поставља пред политичку економију као науку. Ове значајне научне поставке први пут су Маркс и Енгелс формулисали у „Комунистичком манифесту“, али на најсажетији и најуспелији начин оне су изнесене у чувеном Марксовом предговору „Ка критици Политичке економије“ 1859 г.

У друштвеној производњи свога живота, каже Маркс у том предговору, људи улазе у одређене, нужне односе независне од њихове воље, у односе производње, који одговарају одређеном ступњу развоја њихових производних снага. Укупност тих односа производње сачињава економску структуру друштва, реалну основу на којој се диже правна и политичка надградња и којој одговарају одређени облици друштвене свести. Начин производње материјалног живота одређују уопште друштвени, политички и интелектуални процес живота. Не одређује свест људи њихово биће, него обратно, њихово друштвено биће одређује

њихову свест. На извесном ступњу свог развоја материјалне производне снаге друштва долазе у противречност са постојећим односима производње или, што је у ствари само правни израз за њих са односима својине у којима су се дотад кретале. Из развојних облика производних снага, ови односи се извршавају у њихове окове. Тада наступа епоха социјалне револуције.

У овом питању као што видимо, јасно је подвучен друштвени карактер економских појава, према томе и друштвени карактер политичке економије као науке.

Видимо даље велики значај који имају за друштвени развој односи производње, чија укупност сачињава реалну основу читавог друштвеног живота. Материјалистичко схватање друштвеног развоја дошло је ту до свог пуног изражаја.

И најпосле Маркс подвлачи да се тај развој врши кроз борбу супротности производних снага и производних односа који се налазе у сталној промени и развоју.

Ми ћемо се у овом предавању зауставити на извесним погрешним тумачењима и застрањенима марксистичког схватања друштвеног развоја, које преставају разне мисли оснивача научног социјализма.

Једна од најраспрострањенијих тенденција вулгаризатора марксизма-лењинизма састоји се у поку-

шају једностраног тумачења утицаја економских чинилаца у друштву, потцењујући утицај свих разних других чинилаца. У таквим објашњењима друштвених збивања испољава се незнање друштвене стварности као склопа разноврсних утицаја различитог значаја и интензитета. Такви вулгаризатори гледају у економским појавама јединствен узрок, који треба све да нам објасни, он је за њих једино активан; док све друго има само пасивно дејство. У циљу поткрепљена оваквог свог механичког гледишта испољава се код њих тежња да извесне формулације претворе у круту догму, да материјалистичку дијалектичку методу лише оног динамизма и оне развојне могућности које она у себи садржи. Слика економске стварности јесте резултат како економских тако исто и политичких, правних, филозофских, етичких, религиозних, уметничких и других чинилаца. У основици развоја налазимо увек узајамно дејство свих тих разних елемената међу којима ипак у крајној инстанци као полазно, ако не и једино објашњење свих промена долази до изражаја закон економске нужности. Нико не може на пример да пориче утицај разних државних мера на економски живот земље. Трговинска, царинска, финансијска и индустријска политика једне државе знатно може да утиче на развој њених производних снага. Не смејемо заборавити, као што каже Енгелс — „...да људи само стварају своју историју у одређеној средини која их условљава на основу правних односа, који су од раније затекли, а у којима у крајној инстанци ипак одлучују економски услови, колико год они били упливисани осталим

политичким и идеолошким чиниоцима.“

У историји можемо наћи велики број примера значајног утицаја политичких и идеолошких чинилаца на друштвени развој. Маркс је у „Капиталу“ подвукао повезаност идеја реформације са протеривањем сељака са земље, првобитном акумулацијом и стварање услова за нови капиталистички начин производње. Сама реформација, својом победом у Енглеској створила је због тога нарочито повољне услове за брзи развој капиталистичког начина производње у тој земљи.

Док једни застрањивачи покушавају да економским чиниоцима припишу искључиви утицај на друштвени развој, докле други греше у противном правцу. Они покушавају да умање значај економског збивања на друштвени развој и то на тај начин што би хтели да нас убеду да постоје исто тако важни други чиниоци који по свом значају и утицају на друштво не заостају за економским. За њих начин производње нема одлучујући значај за друштвени развој. Да би показали своју тезу ови се аутори обично позивају на познато место у Енгелсовом предговору првог издања „Порекло породице приватног власништва и државе.“ У том предговору Енгелс пише: „Према материјалистичком схватању у историји је у последњој инстанци одлучујући момент продукција и репродукција непосредног живота. Но производња је сама опет двострана. С једне стране производње средства за живот, предмета прехране, одеће, стана и за то потребног оруђа, с друге стране производња самих људи, настављане врсте. Друштвено уређе-

ње под којим живе људи једне одређене историјске епохе и одређене земље, условљено је обема врстама производње: развојним ступњем рада с једне стране, породице с друге стране. Што је мање рад развијен, што је ограниченија количина његових производа, дакле и богатство друштва, то више владају друштвени уређењем везе рода.“

Према овоме тексту изгледало би као да Енгелс даје родбинским односима исту онаку улогу у развоју друштва као и начину производње материјалних богатстава. Овакво гледиште, међутим, не одговара општим схватањима оснивача научног социјализма, што је Енгелс не једпут потврдио на извесним местима и у самом „Пореклу породице, приватног власништва и државе“ али нарочито на толико познатим и значајним местима у „Анти-Дирињу“. Баш у тим делима он је указао на одлучујући значај срстава за производњу за развој друштва, а својом борбом против вулгаризације марксистичке мисли јасно је показао да су му потпуно стране оне идеје које би извесни резвивонисти марксизма хтели да му припишу.

Још једно унакажавање учења Маркса и Енгелса испољава се у недијалектичком схватању обостраног утицаја производних снага и производних односа. Ми знамо да у економском друштвеном развоју производних снагама припада одлучујућа, најреволуционарнија улога. „Производне снаге су — као што пише друг Стаљин у свом спису „О дијалектичком и историском материјализму“ — најпокретливији и најреволуционарнији елемент производње. Најпре се мењају и развијају производне снаге друштва, а затим, у

О приредби студената ЕКВШ

У част боравка студената загребачке ЕКВШ њихови београдски другови дали су, између осталог, и приредбу.

Прво што треба истаћи, пре него што се осврнемо на сам програм, јесте чињеница да је културно-уметничка секција наше школе успела да окупи у последње време далеко већи број чланова него икада раније. Ни једна културна манифестација наше школе није спремана са толико воље као ова приредба. Сви другови, и они који су учествовали у припремању самог програма, као и они који су вршили техничке припреме уложили су много напора да приредба успе. Али, рекло би се да је руковођство културно-уметничке секције пренебрило снаге којима располаже. Програм је био састављен са великим претензијама. Хтело се овом приредбом много — и због тога она није била оно што је требало да буде.

„Јубилеј“ од Чехова играли су дилетанти којима улоге нису лежале. Личности су готово карикатурне, нарочито главна женска улога. Било је доста рецитовања, непотребног подизања гласа итд. Сем тога комад се играо у врло оскудном декору. Како смешно и неубедљиво звуче Шелушчинове речи у комаду: „... Ја хоћу да овде буде све величанствено...“ код поцепаних врата на кулисама, испрљаних зидова итд.

Друга велика тачка ове приредбе била је „ревија рецитација“ која је избором од пет песама имала да прикаже, како се конференсијер изразио: „... Борбу нашег народа пре 27. марта, 27 март, ослободилачку борбу, стварање Републике, и обнову“, једном речју да тим песмама обухвати један величанствен период наше народне историје. Да прикажу борбу пре 27 марта, другови организатори приредбе су изабрали песму: „У квргама“ од Милана Ракића. Песму је другарица М. Михајловић лепо рецитовала — али да одлична Ракићева песма није могла да прикаже оно што се хтело, то је јасно. Зар песма у којој се говори о поноситом умирању, о томе и ни о чему више, може да прикаже напетост, пуно електрицитета и борбености стање пред борбу? Друга песма: „Двадесет седми март“, почетничка, рђаво рецитована, оставила је врло слаб утисак као и песма „Република“. Нешто боље изведене су: „Титов напријед“ од Назора и „Песма о изградњи“.

Ова „ревизија рецитација“, изузев последње „Песме о изградњи“, као и „Балада“ од Шеное, рецитована у почетку програма, не носе оно

обележје које би требало наше приредбе да носе: обележје рада, напора за обнову и изградњу. Зар ни једну реч о великом делу које ствара наша омладина, на коме ће студенти ускоро радити, о „Омладинској пружи“? Кад смо се већ одлучили за почетничке песме било је доста таквих песама на избор, објављених у нашим омладинским листовима, чак и таквих које су далеко боље него почетничке.

Да ревија остави тако слаб утисак много је допринео конференсијер који, поред слабог органа и неправилне дикције, не разликује уметничку од народне поезије и проглашава слабе почетничке песме „највећим што су наши народи у току своје борбе створили.“

Хор Техничког факултета оставио је најјачи утисак на публику. Студентка химна коју је он извео истински је отскакала од осталог програма. Исто тако треба истаћи сплет народних игара у извођењу наше фолклорне групе, која је у последње време постигла велики напредак.

У целини, према нашим досадашњим приредбама, ова последња претставља ипак напредак. Са нешто мање претензија успели бисмо да дамо једну угледну дилетантску приредбу.

Из ове последње наше приредбе као и из последње приредбе Правног факултета треба да извучемо један закључак. Наше дилетантске секције треба да биривају програм са више скромности. Одмеривши и узевши у обзир своје уметничке и техничке могућности, оне би успеле да даду далеко боље и далеко више уметничке приредбе. А живо интересовање студената за овакве приредбе треба да буде опомена културно-уметничким секцијама да своје програме састављају са много више одговорности и размисљања.

И поред свих недостатака ова приредба је била топла манифестација братства и јединства загребачких и београдских студената ЕКВШ.

М. П., студ. ЕКВШ

Ново издање „Културе“

Ромен Ролан — Кола Брењон.
Џек Лондон — Гвоздена пета.
Трајкин — Совјетска демократија у отаџбинском рату.
Маркс-Енгелс — Беда филозофије.

Лисагаре — Историја париске комуне.
Толстој — Хлеб.

Х. К. Гудзеј Серафимовић — Гвоздена бујица.

зависности од тих промена и у складу с њима, мењају се производни односи међу људима, економски односи међу људима. То, међутим, не значи да производни односи не утичу на развитак производних снага и да последње не зависе од првих. Развијајући се у зависности од развитка производних снага, производни односи са своје стране утичу на развитак производних снага, убрзавају га или успоравају.“

Због овог одлучујућег значаја производних снага за друштвени развитак, појавила се погрешна тенденција да се једино на њих гледа динамички, у развиту, док се производни односи приказују круто, статички, који тобоже нису изложени осталим променама, већ се једино мењају у одлучним историским моментима познатих скокова из једног стања у друго, путем насилног обарања старих производних односа. Овакво гледиште, наравно да је потпуно погрешно и да се противи основним принципима дијалектичког материјализма. Производни односи мењају се стално и непрекидно исто тако као и производне снаге друштва. То је јасно подвучено и у горе цитираном Стаљиновом тексту. Сама чињеница што историском развиту појединих друштвено-економских формација у извесним моментима долази до сукоба између производних снага и производних односа и што се производни односи претварају у препреку за даљи развитак, која се може уклонити само насилним путем, никако не значи да се ти односи не мењају и не развијају. Тај развитак се врши у правцу прилагођавања тих друштвених односа новим условима заострене класне борбе а у вези са променама које су настале у односима

друштвених снага. Пример цехова у доба распада феудализма са њиховим строгим мерама ради сузбијања конкуренције, појачана експлоатација калфи и шегрта, борба против мануфактуре, удруживање калфи у тајне корпорације итд. пружа нам пример како се мењали производни односи под новим условима, насталим због диференцијације у самом феудалном друштву. Такве мере свакако да су утицале на општи ток друштвеног развитка, оне су заостриле класну борбу а самим тим убрзале моменат насилног уклањања постојећих супротности.

Исто тако леп пример сталних промена производних друштвених односа пружају нам разни облици ренте у феудалном друштву од ренте путем одрађивања па до новчане ренте. А у капиталистичком поретку борба радничке класе, штрајкови, колективни уговори, читаво социјално законодавство које се ствара као резултат те борбе, све то утиче на развитак постојећих производних односа.

Према томе и у области производних односа врше се оне сталне квантитативне промене које припремају прелаз на ново квалитативно стање. Због тога свако отступање од дијалектичке методе у тумачењу друштвених појава престава опасност која се често испољава код оних теоретичара који се само површно упознавају са марксистичко-лењинистичком науком.

Само применом дијалектичке методе и правилним прилажењем изучавању друштвене стварности, показале се оне огромне могућности које садржи наука марксизма-лењинизма за проналажење нових научних истина, за крчење нових путева у науци.

Омладинска изложба у Загребу

У оквиру III конгреса Народне омладине Југославије отворена је у малом павиљону Омладинска изложба. То је прва изложба која обухвата цијелу борбу омладине од првих штрајкова — кроз народно ослободилачку борбу до немишних подухвата у обнови и изградњи наше земље.

На уласку у салу хероја стоји статуа Лоле Рибара у говорничком стању. Иза њега се нижу паравани у шумском декору, испуњени документарним фотографијама, летцима, новинама и разним предметима. У првој сали су документи омладинске борбе прије рата: штрајкови, новине, логори, оригинални окуви — што свједочанство борбе омладинаца који су показали пут и остали узидани у темеље наше будућности. Ту је студентски лист издан после 14 децембра, фотографије Жарка Мариновића, Срзентића, Љубичића и Босе Милићевић. Највећи део паравана заузимају документи из окупације и народно-ослободилачке борбе: диверзантске акције, први одреди, оружје којим су се наши народи дигли на устанак. У сали хероја сусрећемо најпознатије ликове, омладинце — народне хероје и најистакнутије руковођице омладине. Видно су истакнути документи из пионирских акција. Једна статуа престава пионира-курира. И поред непријатељских офанзива још на ослобојеној територији, а после рата у целој земљи, омладина се одазвала на позив маршала Тита и примила обавезе да обнови земљу. Фотографије и графикони из сече, оправка мостова, путева, ударника у фабрикама, ђака и пионира — пружају ведру слику радног полета омладине наше земље.

Припрема изложбе, ликовна обрада и уметнички прилози — дјело је Београдске, Загребачке и Љубљанске уметничке академије. Припремити изложбу био је крупан задатак који се поставио пред нас. Као и сва омладина широм земље, ми смо колективно примили обавезе и озбиљно их привели крају. Окупљени на овом задатку дали смо 14.000 радних часова. Највиднија места на изложби заузимају уметничка дјела друга Пирића, Соларика, Кратохвила, Суботичког и Боже Илића. Поред тога израђено је 16 уљаних портрета и 10 портрета у графиту. Ту се први пут пружила прилика да наше знање, иако није високо уметничко, корисно послужи народу. Ово учествовање на изложби је нешто ново у карактеру нашег школовања — први пут ђаци излазе пред публику.

Карановић Бошко
студ. Лик. академије

Скупштина НСО-а у драмском студију при Народном позоришту

У драмском студију при Народном позоришту у Београду формиран је одбор Народне студентске омладине.

Поред чланова драмског студија свечаној скупштини је присуствовао делегат НСО-а друг Војин Хаџистевић, затим директор драме друг Велибор Глигорић, наши уметници, другарица Зора Златковић, друг Франо Новаковић и друг Божа Николић, представници Народне омладине београдског позоришта.

У име Универзитетског одбора НСО-а скупштину је поздравео друг Хаџистевић. Он је истакао важну и значајну улогу коју игра НСО данас, у периоду обнове наше домовине, када су народу више него икад потребни добри стручњаци, права народна интелигенција.

Потом је друг Јусуф Мусабековић прочитао реферат о задацима НСО-а у студију. На крају је изабран секретаријат НСО-а, а онда је друг Мусабековић предложио да се пошаљу поздравни телеграми другу Александру Ранковићу, министру унутрашњих послова Југославије, другарици Митри Митровићу, министру просвете Србије, Комитету за културу и просвету НСО-а Београдског универзитета и Г. ИТИС-у у Москви.

Михо Подитео

СА ЗАГРЕБАЧКОГ СВЕУЧИЛИШТА:

Са рада I студентске радне бригаде „Крсте Љубичића“ у сечи дрва за Загреб

...Тежак је то посао пилити шумске горостасе. Калати маљевима од неколико килограма. Другарице су се истакле у раду управо запањујуће. Неуморно су калале дебла промјера 70 до 90 цм. Радило се од зоре до мрака. Радили су жуљеви, испржило је сунце леђа, али се радило и купови цјепаница се низали по обронцима, а за дестинама нестајала шума, као да је ураган пролазио. Развило се веће другарство но на жетви. Батаљунске конференције су доносиле нове примјере успјешнога рада. Десетине се дјеле у групе, натјечу се групе међусобно, затим чете, батаљони. Конференције утирале су пут колективном рјешавању свих потешкоћа у раду и преиспитавале студенте за каснији рад у стручним клубовима и осталим организацијама. На конференцијама се критиковао немар појединаца, а истодобно указивало на примјеран рад најбољих радника. Хигијенске прилике су биле тешке, али ми смо заједничким радом и то дотјеравали. Наша амбуланта и санитетски кадар одговарали су свом задатку. Озљеди су биле честе, нарочито првих дана, када смо имали просечно 20 до 30 случајева дневно, али санитетски радници беху увек присутни да укажу прву помоћ. Водила се пуна брига за болесне другове и другарице којима се кухала дијетална храна. Отворили смо и бригадну кантину у којој се могло јефтино куповати воће, поврће, млијеко и ракија и тиме спријечили набијање цијена некојих шпекуланата. Сваке вечери уз логорску ватру, наш симбол, букито је културни и забавни живот. Јутром пре рада читала се дневна заповјест. У њој су писани похваљени бригадирци, истодобно и кажњени који су кршили дисциплину радне заједнице. У шуми уз ускогачу пругу заиста је било право, радно стваралачко насеље. Бригада „Крсте Љубичића“ је компактна здрава радна заједница. Нас нису поколебали ни киша ни

труд. Овог љета ћемо с нашим бригадама и стручним екипама кренути на рад у многе крајеве наше земље са лозинком: „Наше ферије нашем народу!“ Напријед у радне бригаде, за народ, за домовину, за Тита!“

Нека живи I студентска радна бригада „Крсте Љубичића!“
Из загребачког „Студента“

Рад студената Више педагошке школе у дому научника жељезничке радионице

У сарадњи са синдикатом транспортних радника и козумне задруге, Министарство социјалне политике и управе жељезнице смјестило је у овај дом 240 омладинаца од 13 до 18 година, већином бораца Југословенске армије, који су у току ослободилачког рата изгубили родитеље или су иначе остали небринуту. Након демобилизације многи од њих понијели су из својих бригада ордене и медаље за храброст, а неки носе и „споменицу 1941 год.“ У радионицама државних жељезница, нашли су млади демобилизовани борци нове другове, раднике и мајсторе, који улажу од првог дана много труда у подучавању млађих другова. Народна студентска омладина преузела је патронат над овим домом. Слушаоци Више педагошке школе од 8 фебруара 1946 одржавају кружкове из рачунске наставе. Од 6 кружока у којима се број креће од 4 до 6 научника, четири кружока углавном попуњају знање из четири основне операције рачуна а један обухватио је најслабије те се у њему савлађују потешкоће читања и писања. Уз овај рад увежбали су другови и једне усмене новине. Са Медицинског факултета друг Глухак редовно извршава своју обавезу, прегледајући научнике те доди бригу око хигијенских прилика, те својим стручним знањем олакшава управу да хигијенске прилике што боље уреди. Из загребачког „Студентског листа“.

СА ЉУБЉАНСКЕ УНИВЕРЗЕ:

Историчари на ископавању сојеница (кућа на води)

У суботу 6. о. м. отпутовали су чланови семинара историчара и уметничких историчара у Матен ради научних ископавања. Ископавање је предводио управник Народне музеја друг др. Јоже Кастилац. За време одмора при ручку, у путујућој трпезарији аутобуса, у кратком предавању друг др. Јоже Кастилац дао је слику друштвеног живота сојеничара и приказ доба и насеља. Зими је почело ископавање, врло плански спроведено и на правој стручној висини. На основу резултата ових ископавања вероватно ће бити решене многе још неспитане ствари које интересују наше археологе. Најзанимљивије код свега је сте испитивање профила подлога испод чамца. Досад се претпостављало да су нађени чамци лежали на лукевици, тј. на правом језерском дну. Међутим, пресек је по-

казао да је одмах испод чуна било на пола метра смеђег барског угља, а затим по 15 см смеђег блата, које нејасно прелази у пужевицу. Из тога би се дало закључити да је чун 1000 година млађи него што је то очекивано, да је из доба грчке Троје. Али, могућно је претпоставити да је чун неком приликом отпловио ка обали међу шибље, где већ није било правог језера него мочвар и тако чун није лежао на чистој пужевици. Ово је вероватније, јер је пужевица на том месту врло таласаста, као што се обично догађа на обали сојеничког језера, где је такође нађен претежни део издубљених чамца. Дужина чамца је обично 5 метара, дубина 1,20 до 1,40 м. Успех овог практичног рада у Љубљанској мочвари под новим вођством музеја био је велики. Из љубљанског „Студента“

На излету . . .

Студенти дају приредбу. Подведим небом. Без бине, завесе, маски. Извођачи — ту, на метар два, у непосредном додиру са публиком — студентима И у толико су нам ближи, приснији, више наши. А приредба онаква какву је студенти хоће. Неусиљена, пуна топлих акорда и оних снажних прелива који изазивају брже струјање крви...

Чини ти се трава постала бујнија, мекша. Рекао би мило јој што је газе младе ноге! Стари храстови јаче зашумели. Као да се сећају прошлости и причају младом биљу и напредним генерацијама, о проливној — ту, пред њима — младој крви; били су они живи сведоци...
Са тополе кану неколико суза. Чистих и топлих.

О штампању предавања на Правном факултету

У последње време изашли су на Правном факултету табаци — белешке по предавањима појединих професора. Те белешке попуњавају освету празнину која код нас постоји у погледу уџбеника, а с друге стране нам омогућавају да дођемо до последњих научних резултата до којих је наука у свету дошла, тј. дају нам могућност да се упознамо са мишљењима и гледиштима појединих научника које у бившој Југославији нисмо имали прилике да студирамо (Енгелс, Маркс, Ленин, Стаљин итд.).

Између осталих табака, изишло је и 32 странице „Науке о финансијама“ од др. Јована Ловчевића, редовног професора, по предавањима која он држи на Правном факултету. Без сумње да смо ми професору Ловчевићу у највећој мери захвални што нам својим напорима помаже и свој рад управља у смеру обнове наше науке — обнове која је обухватила нашу домовину и на другим секторима делатности. Али има извесних ствари у поменутим предавањима која треба да буду објашњена, да би се разумео прави значај и смисао „Науке о финансијама“.

Тако на стр. 4 тих бележика по предавањима стоји: „... да се држава јавља као социјална нужност у циљу прибирања свих друштвених снага, ради што потпунијег подмиривања потреба које осећају појединци као делови целине.“ Међутим ово је тврђење сасвим застарело јер је класни карактер постанка државе непобитно доказан. „Држава је никла на основи расцепла друштва на непријатељске класе, никла је зато да би држала на узди израбљивану већину у интересу израбљивачке мањине. Делатност државе карактеришу две основне функције: унутрашња (главна), држати на узди израбљивану већину, и спољашња — проширивати територију своје владајуће класе на рачун територија других држава, или штитити територију своје државе од напада од других држава.“ (Стаљин: Питање Лењинизма).

На стр. 7 се говори: „... да се на страни прихода стварају нови порески облици који теже терете имућнију класу.“ а даље: „... напротив, у погледу сиромашних редова чине се све веће олакшице.“ Читајући ове редове човек би помислио да се увек водило рачуна о сиромашнима, да су они шта више били повлашћени. Али, чак се и ми добро сећамо пореских система у бившој Југославији где су богати појединци стварали пореске законе, те их и извржавали, а сиромашни радни народ био главни носилац свих државних терета.

На страни 18. цитира се Адам Смит, који вели: „... да привреда има два задатка: а) да богати појединца, и б) да пружи сретства довољна за подмиривање јавних потреба.“ Ова Смитова дефиниција политичке економије уступила је давно место напреднијим и правилнијим дефиницијама класичара марксизма, нарочито Енгелса. Уопште се, читајући ове белешке, добија утисак да је Адам Смит најчувенији економичар. Данас знамо да то није тачно.

На истој страни говорећи о методама, помињу се разне методе којима би се могла проучавати „Наука о финансијама“, али се најисправнија метода, метода историјског материјализма и не помиње. Ово је и разлог што је разним питањима у овом предмету погрешно приступљено, тако да резултати, као што смо досада видели, нису сасвим тачни.

Поред ових поставки по горњим питањима, које би се могле објаснити и на начин који смо изложили, постоје у овим белешкама још доста ситнијих нејасноћи које све потичу из употребе погрешног метода проучавања.

Објављујући овај чланак желимо да побудимо интерес свих студената и наставника за овакве случајеве, јер наведени случај није сигурно усамљен, а у циљу правилног постављања науке и научне мисли на нашем Универзитету.

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ ПОХВАЉЕН КАО НАЈБОЉИ

24 маја одржан је састанак активиста Народне омладине Београда и додељена је прелазна Конгресна застава омладини Београда, заставница градског одбора VII реону, а Народна студентска омладина Медицинског факултета добила је писмену похвалу као најбоља организација на Београдском универзитету. Медицински факултет је дао најбоље резултате у претконгресном такмичењу, али оно што је још значајније, то је да су студенти медицине, да би побољшали свој рад, унели нове методе рада које пре рата нису постојале. Значајни успеси који су постигнути у погледу учења имају своју основу у следећим моментима: 1) — кружок који се најпре појавио на Медицинском факултету и где је 1350 студената обухваћено овим системом рада. На I години, где је кружок најпотребнији, 97% студената организовано је у кружоцима. Кружоци су дисциплиновали рад студената и тако у многоме онемогућили за-

остајања са испитима. Што је број негативних оцена минималан, има се првенствено захвалити систему рада по кружоцима. 2) — семинари су најпре уведени на Медицинском факултету и данас постоје скоро из свих предмета. Они су много допринели повишењу средње оцене. Треба напоменути да је из два најтежа предмета на медицини, из анатомије и патологије пре рата средња оцена била нешто изнад 6; данас је она изнад 9. То је само резултат рада одличних организираних семинара. 3) — курсеви допунски или репетиторни које професори или доценти одржавају студентима. Овима треба додати и курсеви или семинаре које старији студенти одржавају студентима прве године и који служе као допуна редовној настави.

Сви ови моменти у раду на Медицинском факултету не би могли постојати без великих напора које професори улажу у своје раду. Другим речима они не би могли постојати без чврсте сарадње студената и професора. А то баш и јесте највећи успех који је организација НСО-а Медицинског факултета постигла, јер без дисциплинованости студената, без радног елана и без видљивих успеха у учењу студената, сарадња између студената и професора била би празна фраза.

На осталим секторима НСО Медицинског факултета исто је постигао добре резултате и нашао нове начине за њихов развитак. На културно-просветном пољу студенти медицине су дали највише чланова централној универзитетској културној групи, а поред тога су на свом факултету развили јак културно-просветни живот који се огледа у великом броју одржаних приредби, другарских вечери, састанака дебатних клубова и издатих зидних новина.

Фискултура на факултету није још масовна, ипак, она обухвата већ приличан број студената. Изградњом игралишта створени су бољи услови за њен развитак. Да ће НСО Медицинског факултета показати резултате, доказ је што су студенти медицине на пролећном кросу били најбројније заступљени и дали 570 такмичара.

У раду на обнови студенти медицине дали су 6563 радних сати. Ту треба додати да су се од свих факултета медицинари најмнобројније пријавили за рад на „Омладинској дружини“ и да ће дати две радне бригаде.

Ова похвала, која је резултат рада и залагања свих чланова НСО-а нашег факултета, треба да учини да се код нас још више развије такмичарски дух како бисмо тиме превазишли постигнуте успехе и сачували прво место које је наш факултет заузео на Универзитету.

Муждека Гојко

Бранко Милетић, студ. мед.

Делегација професора и студената ЕКВШ код Министра просвете

На савјетовању између представника професорског савјета и студената ЕКВШ закључено је да се народним властима учине предлози како би наша Висока школа била постављена на основу која ће најбоље одговорити данашњем начину живота и приликама у нашој земљи, што је жеља свих народних студената и професора.

У вези с тим једна делегација професора и студената ЕКВШ сјетила је министра просвете, другарицу Митру Митровић-Ђилас. Из излагања другарице министар видјело се да народне власти воле највећу бригу за усавршавање научних студија.

Тако је при Комитету за високе школе образована комисија која се специјално бави проблемом наше Високе школе, састављајући наставни програм којим ће се из темеља измјенити њен карактер. Ауторитет наше школе, која је била подешена према капиталистичком схватању економије, био је низак у народу, јер су се у њој васпитавали стручњаци који су могли служити само буржоаским схватањима у привреди. Нов наставни програм у основи ће измјенити карактер наше школе. Он ће студентима пружити могућност да се свестрано образују, нарочито у економској науци. Нови кадрови овако образованих стручњака послужиће најкорисније нашој привредној обнови и нашем економском напретку.

Питање претварања школе у факултет и подјела на одсеке, како би се могла омогућити специјализација у појединим привредним гранама, биће обухваћено новим наставним програмом. На састанку је поред осталих питања покренуто и питање уџбеника и просторија. Другарица Митра Митровић-Ђилас нас је уверила да ће ови проблеми бити за кратко вријеме потпуно ријешени. На овај начин ће нама студентима бити пружене све могућности за полагање испита који стоје пред нама.

Кресло Мухибија, ст. ЕКВШ

Радна бригада Слависта

Седамдесет и пет студената славистике (од укупно 80 редовних слушајалаца) радило је ових дана на терену код Ветеринарског факултета.

У 8 ујутру група се већ налазила на радилишту. Пошто су образоване десетине приступило се послу — чишћењу цигли од малтера. Десетине су се такмичиле између себе. Десетине Драгољуба Новака и Гоцета Стефановског су у такмичењу заузеле прво место. На овом раду су били сви студенти славистике — чак и они који су слабијег здравља. Бригада се и на овом раду истиче по броју учесника као и по резултатима рада. Ова акција је једна од најуспелијих на Филозофском факултету.

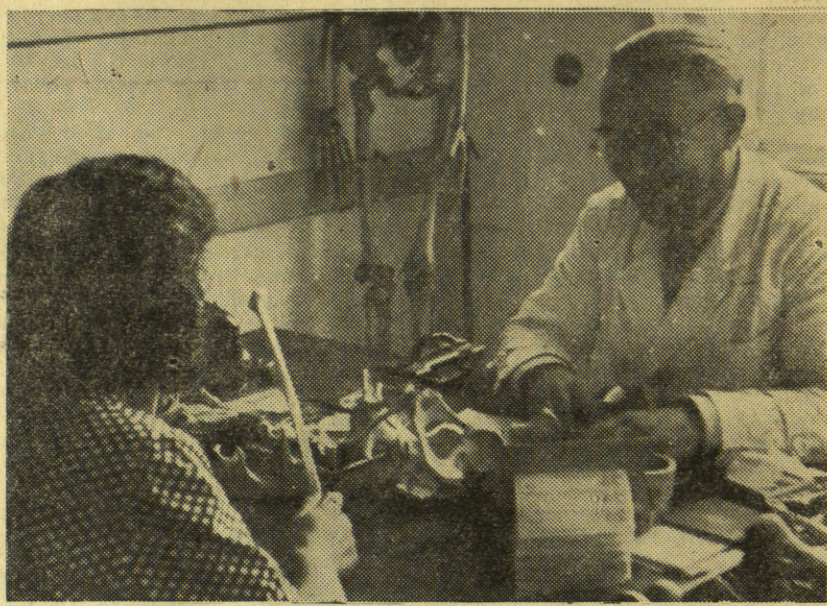
Р. М., ст. фил.

ЈОШ ЈЕДАН ПРИМЕР САРАДЊЕ

Крајем овог месеца изаћи ће из штампе скрипте „Централни нервни систем“ за студенте медицине II год. Стенографишући предавања професора др. Бранка Шљивића, (стенограф друг Милан Јањић студент медицине II год.) студенти су успели да створе један привремен уџбеник ове врсте. Ови скriptи ће бити свакако на завидној висини јер их коригује сам професор

јим опхођењем са студентима професор др. Б. Шљивић је стекао поштовање код студената. Схвативши вредност Удружења студената он увек сарађује с њим.

Понашање професора др. Б. Шљивића са студентима на испиту такође је за похвалу. Његова смиреност и сталоженост прелази и на студенте. Ниједан студент није после испита из анатомије отишао

Проф. др. Б. Шљивић на испиту

Шљивић, који је и овога пута показао своје пуно разумевање за студенте.

Још пре рата професор Шљивић био један од оног малог броја професора којима су се студенти увек могли обратити за помоћ. Пре рата је дао бесплатно Удружењу студената медицине „Остеологију“ за студенте I год, као и „Главу и врат“ за студенте II год. После рата он и даље ради са студентима и помогао је да се изда допуњено и поправљено издање „Остеологије“. Осим тога професор Шљивић је и поред своје преузетости, (јер је он и професор ШТВ), обећао да изда и уџбеник о централно нервном систему и абдомену.

Ови уџбеници и скriptи су неопходни за студенте медицине, јер су пре тога морали учити или из страних уџбеника или из рђавих скriptи, као што и данас чине за поједине предмете. Поред тога, те књиге су приступачне свима студентима, јер је професор увек уступао хонорар те према томе ни цена књигама није висока.

Не само на овај начин већ и сво-

незадовољан. Као што је сталожен на испитима исто тако је сталожен и на предавањима. Његова предавања остављају увек леп утисак на студенте, те га ови са највећом пажњом слушају.

После рата, одмах на почетку рада на Факултету, професор др. Б. Шљивић је држао семинар са студентима који су заостали са испитима. Ти семинари су много користили свима који су их посећивали. Исто тако, већ после неколико предавања студентима прве године Медицинског факултета, он је отворио семинаре који су обилно посећивани и који су показали велики успех.

Бригу за студенте показује професор Шљивић на много начина. Његова дозвола да се студенти служе институтским стварима, кистима и другим, као и увек отворена врата његовог института, најбоље показују да је професор др. Б. Шљивић у потпуности схватио колико су велике потребе наших народа да у што краћем времену добије добре медицинске стручњаке.

СА ИЗЛОЖБЕ ЛЕКОВИТОГ БИЉА

„Наш главни задатак је да приморемо дивље биље а понекад и коров да служе човеку“

Академик Цицин

У Београду је већ доста дуго отворена изложба лековитог биља. Из статистичких података, графика и цртежа израђених на овој изложби, посетилац сазнаје да смо липовим цветом из северне Босне снабдевали добар део Европе, да нашу линцуру са Златибора траже не само у Европи већ и изван ње и да годишње извозимо сто до двеста вагона жалфије. Али исто тако се посетилац зачуди кад прочита да се белог слеза и одољена никад не скупи довољно ни за наше потребе иако их у нашој земљи има у великим количинама.

На изложби је приказано преко 200 различитих лековитих, зачинских и мирисних биљака, како оних које се употребљавају у научној медицини, тако и оних из народне медицине.

У нашој земљи има много хиљада разних врста биљака а човек искоришћава свега неколико стотина, тј. свега око 1%. Па и тај

мали број доноси знатне користи нарочито оним земљама које су схватиле значај и вредност брање и гајења лековитог, зачинског и мирисног биља.

Студенти фармације допринели су много својим радом да се ова изложба отвори и на тај начин упознају широки слојеви народа са важном прикупљања лековитог биља. На послу око уређивања изложбе нарочито су се истакли: Миша Солдатовић, Коруповић, Кешић, Бојана Јанковић, Субић и Дара Милутиновић.

Из књиге утисака са изложбе јасно се види какав је утисак на већину посетилаца учинила ова изложба. Стотине слика у боји, пресованих биљака, готових дрога, микроскопских цртежа, трајних препарата и свега осталог што даје научни карактер овој изложби, припремили су студенти фармације.

Својим знањем из ботанике, хемије а нарочито фармакологије, студенти фармације су позвани да и убудуће организују систематско и планско брање и прераду лековитог биља.

О. С. ст. фармације

ПРИМЕРИ ЗА УГЛЕД

Леп кример другарске пажње је поклон који је друг Тасић Радомир учинио библиотеци УСМЕТ-а. Он је пре рата студирао машинску технику а сада, пошто се налази као поручник у ЈА није наставио студије. Он није заборавио свој факултет, на другове које због недостатака књига начлазе га много тешкоћа у учењу. Он је поконио 61 стручну књигу и технички прибор и тиме знатно помогао библиотеци.

Универзитетски молер Хранислав

Јовановић оправио је, радећи и прекорремено, два стања у задужбини Луке Ђеловића. Ови станови су били веома руинирани, а он их је, штедећи материјал до максимума, успео поново поправити. Станови су бити употребљени за смештај болесних студената.

Економска комисија студената Београдског универзитета захваљује се другу Јовановићу у име болесних студената, који ће овде бити смештени.

УНИВЕРЗИТЕТ У МОСКВИ

Из предавања д-р Стевана Јаковљевића, одржаног по повратку из Совјетског Савеза

... Али, ми смо видели само једну страну и један мали детаљ како се васпитава омладина у Совјетском Савезу. Требало би да зађемо сада у разне дечје домове, занатске домове, професионалне школе и на њихове универзитете. Дуга би то била прича. Засада, осврнућемо се на Московски универзитет.

После обавезног 7-годишњег школовања, многи ученици настављају даље учење док не заврше средњу школу — десетогодишњу и тада стижу право да конуришу на Универзитет. То значи, не мора сваки који је завршио средњу школу да обавезно постане студент. На Универзитет се ступа по конкурсу и одабирају се најбољи. О томе ће бити говора мало доцније.

Московски универзитет је најстарији и основан 1755 године. Отишли смо у посету ректору Универзитета, професору Гаљкину. После узајамних поздрава, ректор је отпочео:

— Пре него што пођемо да вам покажем наш Универзитет, сматрам за потребно да вам дам мало података о структури нашег Универзитета. Универзитет носи име Ломоносова... Михаил Василевич Ломоносов, високи руски научник и писац. Сматра се да је он био творац новог литерарног језика и литературе, први највећи претставник науке у Русији. Био је он универзалан дух: историчар, хемичар, минералог, уметник и песник. Живео је у 17 веку...

Из разговора са ректором и онога што смо лично видели, изложићемо вам следеће:

Универзитет у Москви састоји се из 11 факултета и то: механико-математички, физички, хемиски, биолошки, географски, геолошко-педолошки, историски, филолошки, економски и правни факултет. Док се код нас поједини од ових предмета налазе у оквирима једног факултета и то Филозофског, докле је у Совјетском Савезу некадашњи Филозофски факултет подељен на 9 самосталних факултета. А сем тога, поред тих факултета постоје и научно-истраживачки институти, на којима се ради само наука. Поред ових факултета постоји катедра страних језика, која обједињује све предаваче страних језика. Затим катедра војних наука и катедра физкултуре.

Универзитет у Москви, као уосталом и сви други универзитети у Совјетском Савезу, има своју Универзитетску библиотеку за све факултете. Библиотека у Москви је друга по величини у граду. У њој се налази 2 милиона књига. У овој библиотеци раде студенти и професори од јутра до мрака. Постоји неколико сала за читање са 240 места за студенте. Сале су простране, светле, сваки читалац има довољно места и пред сваком се налази столна лампа са зеленим штитом. По поду су дебели ћилими да се не би чуо бат корака и у салама влада потпуна тишина. Сем ове, постоји сала са 24 места, где раде само професори Универзитета. Постоји при Универзитетској библиотеци и одељење за уџбенике, где су сакупљени сви уџбеници потребни студентима. И ово одељење је врло живо и сале за читање су увек пуне студената. Али, сем ове библиотеке и сваки факултет има своју приручну са врло великим бројем књига. Тако на пр. Географски факултет има библиотеку са 25.000 књига, које стоје на расположењу и наставницима и ђацима. Све ове сале за читање пуне су студената, нарочито оних из последње године, који раде дипломске радове. Студенти Универзитета поред дипломског испита обавезни су да израде и дипломски рад, који је још важнији, него и писмени и усмени испит. Ту се огледа како је студент схватио научну материју и како њој ме влада. Он ради самостално свој дипломски рад и брани га пред наставницима Универзитета. Зато он мора да познаје до детаља литературу предмета који обрађује и факултетска библиотека, Универзитетска, па и велика, јавна Лењинова библиотека пуне су студената.

Ко има право да се упише на Универзитет?...

На Универзитет могу да ступе сви који су завршили 10 класа тј. десетогодишњу, пошто претходно положи пријемни испит. Од испита се ослобађају само они који су са одличним завршили средњу школу. Тако је то било до 1944. за свршене ученике гимназије. А од ове године установљене су

сребрне и златне медаље и ко добије једну од ових медаља прилази се на Универзитет без пријемног испита. Сем ових, на Универзитет могу ступити и ученици професионалних школа — техникама и педагошког училишта, ако су школу завршили са одличним успехом.

Пријеман испит је обавезан за ступање на све факултете. На овом испиту ученици полажу:

1) руски језик и литературу — писмено и усмено.

2) један инострани језик — само усмено.

Онда долази стручни испит из појединих гимназиских предмета, према факултету на који ученик жели да се упише. На пр. на пријемном испиту за улазак на биолошки факултет: ботаника и зоологија, за физички: физика и математика, за географски разне географије што се уче у средњим школама итд.

Али, то још не значи да ће бити уписани на факултет сви они који су положили испит. За сваки факултет је одређен број колико може примити студената. Ако је број већи онда се узимају првенствено одлични, затим они који су најбоље положили пријемни испит.

— А шта бива са оним који су положили испит и за њих нема места?

— Они прелазе на друге, сродне факултете уколико тамо има места, или на друге универзитете. А ако је и тамо све попуњено, што се ретко дешава, онда се уписују на институти или разне друге високе школе. Код нас се не прави питање где ће ко учити, на овом или оном универзитету, јер сви који положи пријемни испит и упишу се на универзитет, они постају државни стипендисти, сви без разлике.

Тада су нам објаснили:

Студенти прве године примају месечно 225 рубаља, друге и треће 265, а четврте и пете 285.

Ове незнатне разлике у стипендијама су зато што студенти прве године долазе непосредно од својих кућа и снабдевени су оделом и осталим својим потребама. Уколико се временски удаљују они то морају сами набављати. А за снабдевања имају карте радника средње категорије.

Студенти живе у такозваном „Општежитију“ — станују у студентским домовима, а хране се у својим меназама. Цене су таман толике да он може из своје стипендије платити стан, храну и да му извесна сума остане за трошак. Али ако се студент истакне својим одличним радом на универзитету, онда прима већу стипендију и то, студент друге и треће године 320 рубаља, а четврте и пете 345. Сматра се, да обично око 20% студената прима веће „стипендије одличников“.

Поред ових постоји Стаљинова стипендија од 700 рубаља месечно за одличне ђаке који су се нарочито истакли својим радом. Они треба да су активно запослени у некој организацији, или да активно раде на науци, да држе честа предавања, да прикупљају научни материјал или чак, да и они даду неки резултат на ма ком било научном пољу. Обично на 100 студената један или двојица примају Стаљинovu стипендију.

Али с тим није још исцрпљена могућност добијања стипендија. И поједини факултети дају одличним ђацима стипендије у из-

носу од 400—500 рубаља месечно и оне носе име појединих славних људи. Биолошки факултет даје стипендије Комарова, Тимирязова и др. Филолошки факултет Пушкина итд. Универзитет и држава чине све могуће да осигурају живот младим људима и да им даду поттреча за што озбиљнији рад.

Универзитет у Москви има сопствени санаторијум на Кавказу за студенте, аспиранте и професоре. Сви они који су болесни упућују се одмах у санаторијум где остају све докле, док се потпуно не опораве, да могу без сметње наставити студије или рад на науци. А у близини Москве (60 километара) имају и свој дом одмора.

Ова појава оснивања санаторијума и домова одмора није само особеност универзитета, већ је опште распрострањена у целом Совјетском Савезу. Свака фабрика, свака већа установа, затим удружења, као на пр. писаца, глумца имају своје санаторијуме и домове одмора. Исто онако као што се стара о социјалном, економском и културном положају својих грађана, држава води бригу и о здравственом стању сваког појединог човека.

Универзитет на пр. има своју амбуланту са 10 кабинета: зубни, хируршки, кабинет за кожне болести, грудне итд., где ради 10 лекара а консултације врше и професори универзитета.

По завршетку школске године студенти иду са својим професорима на практичан рад или путоују ради упознавања своје стране домовине. Универзитет има своје научне станице у разним крајевима Совјетског Савеза, које су снабдеване свим потребним инструментима и где студенти добијају стан и храну. При сваком факултету постоје географске карте, на којима је стрелицама обележено где су студенти преко распуста радили. Видите на пр. једну станицу која везује Москву са Камчатком, другу са Кавказом, трећу са Кримом итд.

Други ботевски конгрес ОНС-а

Почетком месеца јуна ове године одржаће се у Бугарској II редовни ботевски конгрес бугарских народних студената.

Отварање Конгреса ће бити на дан 2 јуна, тј. на дан 70-годишњице смрти великог бугарског револуционара Христа Ботева. Само отварање ће се обавити ботевским свечаностима на врху „Вола“ на коме је погинуо овај велики народни херој, а заседање Конгреса ће бити 3, 4 и 5 јуна у Софији.

Наше руководство НСО-а Универзитета примило је недавно позив Централног руководства ОНС-а из Бугарске (Општег студентског народног савеза) да четири наша студента присуствују II редовном ботевском конгресу бугарских народних студената као делегати наше Народне студентске омладине.

Као наши делегати, на Конгрес су отпутовали: Јела Стаменковић, ст. технике, Бранко Павићевић, ст. права, Влада Петровић, ст. агрономије и Славољуб Харисијадис, ст. медицине — у име НСО-а Београдског универзитета. У име НСО-а Загребачког свеучилишта другови: Тичец Милен и Медвед Мирослав.

ПИСМО из Лењинграда

Доносимо, због дужине, само делове из писма једног од деветорице наших медицинара који се налазе у Лењинграду на студијама медицине већ више од два месеца. Они су на војно-медицинској академији Кирова, јединој школи те врсте у СССР-у, поред још Војнопоморске медицинске академије, која се такође налази у Лењинграду. У овој старој академији, која ће ускоро да слави 150-годишњицу оснивања, налазе се три факултета, на којима уче и усавршавају се будући војни лекари. Но, иако су већ више од два месеца тамо, „...нијесу како друг Радивоје Кнежевић каже, — и поред све жеље могли обићи, нити видјети све што Лењинград поседује.“ О самом граду, он у почетку писма каже:

„...На улици, у позоришту, у биоскопу, у трамвају, срета човек за наше појмове необичну слику. Журба свуда. Ништа необично видјети где човек трчи улицом. Сав Совјетски Савез је у пуном радном напону. Ради се за наше прилике страховито много, за њих ништа необично. План пјатиљетке је тек почео да се изводи, а већ се новине пуне свакога дана похвалама појединаца, група, читавих фабрика или колхоза о премашивању норме или новим рекордима. У траговима рата, који се још осећају, може се тек назрети она сила која је довела Совјетски Савез до победе. Сам Лењинград може нам служити за примјер. Девет стотина дана опсаде. Глад је била велика, дрва није било; борбе у предграђима. Од глади је умирало дневно до 20 хиљада људи, али краћа и кривина није било. Лењинград је пун лијепих паркова, по улицама има много дрвореда, али и за вријеме опсаде, када дрва уопште није било, ниједно дрво посјечено није. Совјетски човек зна да чува оно што је створио.“

Затим говори о совјетском човеку:

„...Тек сада видим колико смо ми мали, и поред наше стварне величине, у односу на новог — совјетског човека... Совјетски људи су необично радни и дисциплиновани. Оно што их одликује од нас и чему се и ми морамо учити јесте њихова скромност. Учествовао је у свима бојевима од Стаљинграда до Берлина а ријетко да чујеш да се када помене, а камо ли да се похвали. Према нама су необично љубавни. Југословене необично воле.“

После тога, друг Кнежевић пише о самој Академији Кирова и систему наставе у њој. О академији каже:

„...Институт и клинике су прекарно уређени. Зграде, саме узете као зграда, нијесу нешто нарочито, али што се тиче намјештаја, лабораторија итд. изванредно је. Невјероватно је богат сваки институт препаратима и инструментима, потребним при студирању Рецимо, анатомски институт. Ту ми радимо већ мјесец и по дана, па смо могли све разгледати. Сви препарати су свјежи и тако удешени да можеш апсолутно све видјети и опипати. Зглобови одијељени са свима везама и припојима, а на костима све означено бројкама и обојено; испод сваке кости објашњење и називи. Све је смјештено (препарирано) у стакленим орманима и у које год хоћеш вријеме можеш да дођеш да погледаш и да учиш.“

Библиотека Академије је једна од најбогатијих на свијету. Ту студенти добивају књиге за учење. Нема значајнијег дјела које није преведено на руски, а што је ново и згодно прерађено је за школе и допуњено. Сви уџбеници су лако,

разумљиво и врло опширно написани, до детаља залазе. Овдје се много чита, па сваког дана гледам како из библиотеке носе кућама књиге у куферима. Ми смо наше собе досада напунили разним књигама и уџбеницима.“

На првој години студенти уче, у току два семестра, 9 предмета: физику, органску хемију, неогранску и аналитичку хемију, анатомију, биологију, хистологију, марксизам-лењинизам, историју СССР-а и војне дисциплине (тактику, стратегију санитетске службе, устав Црвене армије и др.). Као обавезни предмет учи се руске језик.“

Следећи редови, управо највећи део писма је посвећен настави и њеном извођењу. То је додуше, војна школа, али је систем рада исти и на грађанским школама, тј. факултетима.

„...Изучавању сваког предмета се прилази са стране дијалектике. Неколико часова из хистологије (која се овдје ради прве године) генерал који предаје посветио је новој хистологији, коју је он разрадио и допунио, као и преправио. Он је иначе академик. Биологија је један од најважнијих предмета и ту се нарочито обрађује дато који говори о еволуцији живих бића. Анатомија није овдје она досадна анатомија, него се ту уноси многи животињи. На предавања се доводе рентгенски снимци, а нарочито се обраћа пажња на то да се и анатомија изучава као нешто живо, што се развија и мијења. Ријеч „закономјерност“ је свуда употребљена, просто као да не можеш избјећи ниједну партију у књизи а да на њу не наиђеш. Хемија је раздијељена на неколико дијелова: неогранска са општом, аналитичка, органска, биохемија, колоидна, физичка итд., и сваки дио за себе представља врло велики обим и исцрпно се изучава. Рецимо, у неогранској у општем дијелу, атомска и молекуларна грађа је толико разрађена, а и професор (чувени научник) објашњава толико да нам је и атомску бомбу објашњавао. Нарочита се пажња обраћа на органску хемију. Сваки одељни дио предаје други наставник — а наставници су већином академици. Физика се много ради, а нарочито има много математике, односно тригонометрије. Посвећује се много пажње таласном кретању, оптици и радиологији, која се учи до детаља.“

Историју СССРа учимо као обавезан предмет.

Марксизам-лењинизам учи се темељито и врло опширно. Нарочито су нам у почетку обратили пажњу на „Комунистички манифест“ и три часа о њему причали (а час траје 2 сата). То је један од најважнијих предмета и изучава се 4 године, а обавезан је за полагање...

Не треба заборавити да су на овој Академији радили: Павлов, Пирогов, Заварзин и други славни научници, а да су њихови ученици данашњи наши професори, такође у СССР-у чувени; они дају много, али од њака траже много. Уџбеници се пишу много; сваки професор пише, па тако има из појединих предмета по неколико уџбеника...

...Систем учења је другогачи него код нас. Предавања су обавезна а изостаци се правдој љекарским увјерењем или сличним оправдањем. Објашњава се потпуно а што је у току часа из лекције било нејасно некоме то он на парчету хартије напише и преда професору, који на крају часа исто објасни. Ако је већини било предавање нејасно онда професор исто предавање поново. Поред тога, на свакој катедри у одређене дане у неђељи постоји дежурни који врши тзв. „консултације“, тј. објашњава појединцу или групи нејасне партије из тога предмета. Исто тако постоје тзв. „контролне радове“, гдје се контролише сваки студент како ради у току неђеље или мјесеца; испитују га, а ако има неуспјеха траже му узрок и настоје да га отклоне. На нај начин су студенти приморани да редовно прате сваку лекцију, па кад дођу на испит онда је разумљиво да знају. Предавања су доста дуга, једна за другим, слична као у нашим гимназијама, а трају од 9 до 15 часова.“

На крају писма, друг Кнежевић се са неколико речи осврће на културно-просветни рад и каже:

„...Постоји „дом културе“, гдје има биоскопска сала, гдје се свакога утарка, четвртка, суботе и неђеље увече дају биоскопске претставе, позоришни комади, концерти и плесови. Од студената има велики број оних који изучавају музику или драмску, позоришну умјетност, и то у школама у граду.“

Руска игра. Изводи дилетантски омладински ансамбл из Москве

Фискултурни програм у оквиру Омладинске недеље

Кошарка
Игралиште „Црвена звезда“, почетак у 20 часова.
8 јуна: Љубљана—Београд (другарице), Загреб—Љубљана (другарице);
9 јуна: Загреб—Љубљана (другарице), Београд—Загреб (другарице);
10 јуна: Загреб—Београд (другарице), Љубљана—Београд (другарице).

Одбојка
Игралиште „Студент“ (Мед. фак.), почетак у 15 часова.

9 јуни: тромеч Београд—Љубљана—Загреб (другови и другарице).

Факултетска такмичења
Игралиште „Студент“ (Техн. фак.), почетак у 15 часова.
7 јуна: Технички—Правни (у фудбалу, одбојци, кошарци, шаху, пинг-понгу).
Претпродаја улазница по факултетима и у књижари „Јакшић“.

Рад наших друштава после III конгреса

Фискултурно друштво нашег Универзитета је захваљујући помоћи НСО-а за кратко вријеме успјело да ријешити низ проблема и да створи услове за даље omasовљење, учвршћење и побољшање рада. Наше фискултурно друштво „Студент“ узима учешћа у свим натјецанима. Као победници на „Пролећном кросу“ добили смо прелазну заставу Извршног народног одбора Београда, у укупном пласману освојили смо два прва мјеста. Данас наши тимови претстављају озбиљне противнике најбољим београдским друштвима. Мушки и женски тим одбојке бори се за првенство Србије; наша шаховска екипа води у првенству Београда. Ногометни тим и кошарка из дана у дан показују боље резултате. Финансиском помоћу наших студентских организација и добровољним радом студената оспособили смо два игралишта и тиме створили услове за даље развијање и omasовљење фискултуре. Међутим сав овај рад још је недољубљан. У току самога рада показали су се извјесни недостаци које безусловно морамо да отклонимо, јер ћемо једино тада моћи да ријешимо задатке које пред нас поставља III конгрес НОЈ-а. Који су то задаци?

Први задатак је учвршћење и omasовљење нашег фискултурног друштва. „Студент“ броји преко две хиљаде чланова, али активних фискултурника је сразмерно мало. Наши фискултурни активни нису се још снашли у раду као на примјер: филозофски, ветеринарски, а донекле и правни. Они од оснивања до данас нису скоро ништа учинили за развијање фискултуре. Секретаријати НСО-а на факултетима треба да пруже више помоћи фискултурним активима, јер је искуство показало да резултати задовољавају на оним факултетима где је та веза била чвршћа и где је било више помоћи. Као примјер те сарадње могу послужити Агрономски, Медицински и ЕКВШ. У активима треба развијати оне фискултурне гране за које постоје услови на факултету. Потребно је обратити већу пажњу избору руководиоца и бирати оне који за то имају смисла и који желе да раде. У исто време повећати њихову одговорност. Наши активни треба да среде своје финансијско стање и да олакшају приступе даљњем упису у друштво. Фискултурне секције при Универзитету треба више да раде појачању својих екипа, њиховом усавршавању и бољој опреми.

Други задатак је рад на преваспитавању студената. Наше друштво треба да буде најмасовнија организација, да у своје редове окупи све студенте и да преко фискултуре упозна са нашим општим студентским проблемима оне студенте који су још неактивни, да развија код њих љубав, другарство и пожртвованост, да их научи правилном искоришћавању времена и да начини од њих добротворне и корисне грађане наше Републике. Наши културно-просветни одбори при активима и у друштву треба да далеко више да покажу активност него што су то учинили у предконгресном такмичењу. Наши чланци и дописи у листу треба да буду садржајнији, више критички а не да буду суве регистрације догађаја које су студенти већ прије излагања листа сазнали. Наше фискултурне издеш новине по факултетима (где постоје) морају више третирају рад и проблеме тих актива. У досадашњем раду није се скоро ништа учинило по популаризацији самога друштва нити појединих добрих фискултурника, који су у исто време и добри ђаци. Наша такмичења пролазе незапажено и огромна већина студената сазна за њих тек последице објављивања резултата у новинама. Зато сваки фискултурник треба да постане агитатор и да на предавањима и на вјежбама упозна и остале студенте са радом нашег друштва.

Трећи задатак састоји се у развијању фискултуре која ће повећати способности студената и припремити за службу у Армији. Гимнастику, лаку атлетику, планинарство, једриларство морамо у најскорије време omasовити. За њихово развијање на нашем факултету нема више тепошка, тим прије што постоји интересовање за те гране. Наше секције за гимнастику и лаку атлетику у досадашњем раду нису постигле оно што је најважније, а то је масовност, на коју су друге стране показале у резултатима приличне успјехе. Планинарство морамо развијати и одмах оформити секције за то. Једриларство и моделарство се почело развијати на Техничком факултету. Тај рад морамо проширити и на остале факултете.

Као четврти задатак поставља се активизирање чланова друштва на обнови земље. Преко наших секција и актива треба више говорити о Омладинској пружци. Сваки фискултурник треба да се осјећа поносан што може данас да директно учествује у обнови земље. Могу се по нашим радним бригадама стварати фискултурне десетине (као што је учинио Агрономски факултет), које ће на пружци развијати и организовати у слободном времену фискултурна такмичења.

Наша досадашња такмичења одвијала су се без довољног руковођења самог друштва. Наши активни и секције треба да унесу више срећности и плана. Бољом организацијом треба побољшати квалитет наших такмичења, а нарочито треба pazити да она не падају у радно време када су вјежбе и предавања. Фискултура треба да буде надопуна нашег учења, а никако да буде једини и главни циљ. Ниједан фискултурник не треба ради тренинга да изостаје од вјежби. Тако ћемо најбоље да радимо на учвршћењу радне дисциплине.

У оквиру такмичења потребно је организовати такмичења за значку „За републику напред“ (ЗРЕН). Треба настојати да већи број чланства освоји ЗРЕН. У такмичењу које је заказао ФИСАЈ наше друштво треба да буде једно од најбољих. На конференцијама треба упознавати студенте о такмичењу за ЗРЕН и приликом примања обавеза у такмичењу треба давати обавезе и за натјецанја за ЗРЕН. При томе као и при свим обавезама треба се испитати могућност и услови за такмичење да би обавезе биле реалне.

Нарочито наше везе и сарадња треба да буду што чвршће са студентским фискултурним друштвима у земљи и ван земље. Ту треба да дође до изражаја наша студентска солидарност и љубав и да измјенимо искуства нашег досадашњег рада и помогнемо једни другима у решавању наших проблема. Нарочиту пажњу наше друштво треба да посвети овогодишњем првенству универзитета ФНРЈ на коме ће узети учешћа сви студенти без обзира коме друштву припадају.

Ово су главни задаци и напомене о недостацима које морамо отклонити. Наша парола после Конгреса треба да буде: „Такмичимо се да „Студент“ буде најмасовније и најбоље фискултурно друштво у Београду“. Сви чланови треба да даду све од себе да прелазна заставка Извршног одбора остане и даље наша, тиме ћемо и ми студенти допринијети развоју нашег младог, али јаког фискултурног покрета.

8, 9 и 10 јуна првенство Универзитета ФНРЈ у кошарци и одбојци

У присуству генералног секретара ФИСОЈ-а Мире Креачића и секретара ФИСАХ-а капетана Ратка Виличића, одржан је у Загребу 10-V-1946 год. сасатанак фискултурних руководиоца Београдског, Загребачког и Љубљанског универзитета. Један од главних проблема је питање студентских фискултурних друштава ФД „Студента“, ФДС „Академичара“ и ФД „Бориса Зихерла“ те је одлучено да се што више учврсте постојећа друштва како би могла у потпуности одго-

уздити а да се при том неће оштетити друга друштва; исто тако неће ни квалитет нашег спорта опасти.

На састанку је решено да се 1947 год. одрже „Студентске игре“ у свим гранама спорта којима се студенти баве.

За 1946 год. предвиђена су екипа такмичења само у неким гранама фискултуре.

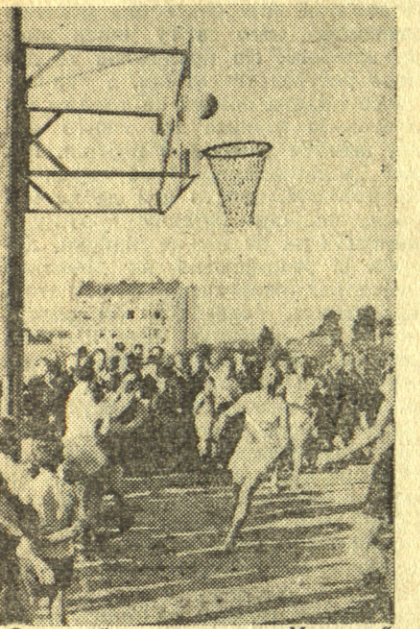
У Београду ће се одржати 8, 9 и 10 јуна такмичења мушких и женских екипа кошарке и одбојке, а почетком јула такмичење у фудбалу. У Љубљани ће се одржати 7 и 8 септембра такмичење у пливању, ватерполу, гађању и гимнастици, док ће се у Загребу 14 и 15 септембра одржати такмичење у лакој атлетици, стоном тенису и шаху. Како би се могле што правилније бодовати све гране фискултуре и тако на крају могао добити победник, који ће носити наслов „Студентски првак ФНРЈ у фискултури за 1946 год.“, сви спортови су подељени у две групе. А групу сачињавају: лака атлетика, пливање, ногомет, гађање, шах, гимнастика и скијање, а Б групу: одбојка, кошарка, ватерполо и стони тенис. Бодовање А групе вршиће се овим редом 30, 20 и 10 а Б групе 15, 10 и 5 бодова.

У обзир је узето скијање, које се одржало почетком марта у Словенији, те тако засада Љубљански универзитет води са 30 бодова, а следе га Загребачки са 20 и Београдски са 10 бодова.

Укупни пласман узеће се у обзир према броју уписаних слушалаца, процентуалан број носилаца фискултурне значке ЗРОН и бодоваће се са 50, 30 и 20 бодова.

ФД „Студент“ као организатор такмичења у Београду врши припреме како би што боље сама такмичења испала. Управа друштва је поклонила 4 пехара који ће добити сваки емитуни победник.

Ф. Чимић
секретар ФД „Студент“

„Студент“ пред кошом „Металац“

горити својим задацима. На састанку је било постављено питање враћања студената својим студентским друштвима. Но како су студенти носиоци фискултуре у многим друштвима, одлучено је да ти студенти постепено прелазе у своја студентска друштва а да синдикална друштва постепено попуњавају њихова места својим сопственим кадровима. На тај начин ће се студентска друштва квалитативно

ЕКВШ-Београд — ЕКВШ-Загреб 11:7

29, 30 и 31 маја одржане су реванш утакмице између београдске и загребачке ЕКВШ. Првога дана одиграна је шаховска утакмица. Резултат је 3:3. Истог дана мушка екипа загребчана још једном је показала своју високу класу у пинг-понгу победивши са 5:0. Београђанке су победиле у живој утакмици са 4:1. У лакоатлетским такмичењима победила је мушка екипа загребчана и женска екипа београђанки. Постигнути резултати у трчању на 100 м.: 11,1 (Туркаљ); 80 м.: 12,1 (Гавриловић); 400 м.: 57,8 (Туркаљ); скок у висину другарице: 130 (Гавриловић); диск другарица 28,50 (Лакић), доказују да оба факултета имају добре атлетичаре и да озбиљно тренирају.

Резултати осталих такмичења су следећи: београђани су победили у одбојци (мушкој и женској) и кошарци, а загребчани у пливању. Фудбалска утакмица која је тре-

бало да се одигра за пехар Ф. Д. „Студента“ прекинута је у 8 минути због кише код стања 1:0 за Београд.

Овај фискултурни сусрет није било само обично такмичење. И у Београду и у Загребу је дошло до срданих манифестација братства и јединства студената загребачке и београдске ЕКВШ. Заједнички излети, другарске вечери, дочек и испраћај у Београду и Загребу, дали су пун доказ заједничких настојања да се што више зближимо, да у будућности наше две школе сарађују не само на фискултурном већ и на осталим пољима делатности. Помажући једни друге у учењу, културном и фискултурном раду, размењујући узајамна искуства, развијајући једном речју пуну сарадњу ми ћемо продубити још више везе које смо овим сусретима успоставили.

А. Л., студ. ЕКВШ

Одбојка „Студента“ трећа

За првенство Београда, после неколико победа, од којих је најважнија над „БОТИП“-ом (2:1), екипа „Студента“ освојила је треће место и пласирала се за даље такмичење у првенству Србије.

Овај велики успех резултат је заједничког залагања свих учесника другова и другарица одбојка — секције.

Кратке вести

5, 6 и 7 јула одржаће се у Београду првенство Универзитета ФНРЈ у фудбалу. Такмиче се Загребачки, Љубљански и Београдски универзитет.

Фискултурно друштво загребачке Народне студентске омладине „Академичар“ одиграће фудбалску утакмицу са Ф. Д. „Студентом“ из Београда. Утакмица се игра у Загребу 29 јуна.

Почело је екипно првенство Београда у шаху

У четвртак 30 маја почело је екипно првенство Београда у шаху, на којем учествује и екипа Ф. Д. „Студента“. Већ у првом колу она је сигурно победила добар тим „Ботила“ са 7:1 и том победом ставила се на челу табеле. Остали резултати су следећи: „Црвена звезда“—„Металац“ 6:2, „Космај“—„Раднички“ 6:1 (1); „Београд“—

„Грађевинац“ 6:2; „Железничар“—„Бродарац“ прекинуто. У другом колу, у недељу 2 јуна у 9 часова састали су се „Студент“ и „Црвена звезда“, чији је сусрет и дерби овога првенства. Значај је утолико већи, што првак Београда стице право на даље учествовање у државном првенству ФНРЈ.

„Студент“ — „Црвена звезда“ 5 1/2 : 2 1/2

У сусрету са досада најбољом шаховском екипом Београда, тим „Студента“ је извојевао убедљиву победу и постао најозбиљнији кандидат за првака.

Појединачни резултати су следећи: Трајковић (С)—Радоичић (ЦЗ) 1:0, Марковић (С)—Баја (ЦЗ) 0:1,

Кажич (С)—Молеровић (ЦЗ) 1:0, Симоновић (С)—Муждека (ЦЗ) 1:0, Лудајић (С)—Ковачевић (ЦЗ) 0:1, Павловић (С)—Чолановић (ЦЗ) 1/2:1/2, Потасман (С)—Сабадош (ЦЗ) 1:0, Недељковић (С)—Стојановић (ЦЗ) 1:0.

Медицинари освајају првенство Универзитета у шаху

Од 17 маја одржавају се на Техничком факултету међуфакултетска такмичења за првенство Универзитета у шаху. Учествује седам факултетских екипа са по осам играча. Резултати су ови:

I коло: Медицински—Правни 4 1/2 : 3 1/2, Агрономски—Ветеринарски 6 1/2 : 1 1/2, Технички—Филозофски 4 1/2 : 3 1/2.

II коло: Агрономски—ЕКВШ 4:4, Технички—Медицински 4 1/2:2 1/2 (1).

III коло: Технички—Ветеринарски 6:2, Медицински—Агрономски 7:1, ЕКВШ—Правни 4 1/2:2 1/2 (1).

IV коло: Медицински—Филозофски 3:2 (3), Технички—ЕКВШ 3 1/2 : 2 1/2 (2), Правни—Агрономски 6:2.

V коло: Технички—Правни 6:2, Филозофски—ЕКВШ 5 1/2:2 1/2, Медицински—Ветеринарски 7 1/2:1/2.

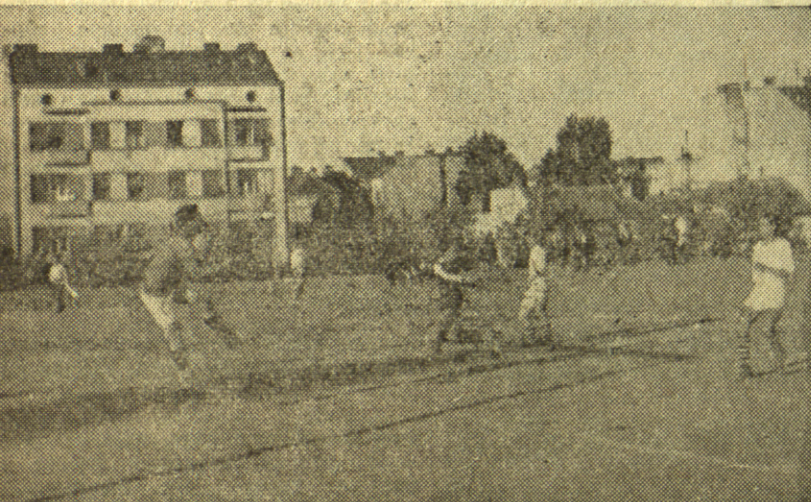
3 1/2:2 1/2 (2), Технички—Агрономски 8:0, Филозофски—Правни 5 1/2:1/2 (2).

Пласман после шестог кола је следећи: Технички (одиграо све утакмице, слободан у последњем колу) има 32 1/2 поена и 3 прекинуте, Филозофски 24 1/2 и 5 прекинутих, Медицински 24 1/2 (4), ЕКВШ 17 1/2 (3), Правни 14 1/2 (3), Агрономски 13 1/2 и Ветеринарски 6 1/2 (2).

Борба за прво место води се између Техничког, Филозофског и Медицинског факултета и одлучиће се тек у последњем колу са довршавањем прекинутих партија. Изненађење турнира је екипа Медицинског факултета у којој не игра ни један од познатијих и истакнутијих београдских шахиста као што је то случај са Техничким, Филозофским и Правним, па је и-

пак најозбиљнији кандидат за прво место. Овај резултат може се приписати озбиљном схватању првенства, као и уједначености екипе. Технички факултет, који је важио као сигуран фаворит, мораће се одрећи првог места захваљујући нередовном наступању играча. Тако је, на пример, у важној утакмици против Медицинског, препуштен један поен без борбе, због недостатка Муждеке, који је био стављен у тим. Карактеристично је и то да техничари ни једном нису наступили комплетно.

Ово такмичење је још једном показало висок ниво и популарност шаха међу студентима Београдског универзитета. Одиран је читав низ лепих партија, од којих ће поједине бити и објављене.

„Бродарац“ — „Студент“. Голман „Студента“ интервенише